

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda Budapest I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 302-130

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1968. április 17.

bb 1. a hazafias népfront országos tanácsának beszámolója

-ju zs bs

1968. április 17.

rendelkezésre bocsátjuk a hnf országos tanácsának referátumát, amelyet a népfrontkongresszus tanácskozásának első napján / szerdán / erdei ferenc főtitkár terjeszt elő.

e m b a r g ó: feloldásig!

x x x

1964 tavaszán tartott 111. kongresszusunk óta a népfrontmozgalom a megszilárdulás és az egyenesvonalu fejlődés útján haladt előre. erről az időszakról úgy számolhatunk be a most összeült kongresszusnak, hogy változatlan az a fő irány, amelyet a hazafias népfront az ellenforradalom utáni konszolidáció óta követ; és ebben az irányban folyamatos erősödés, a hazafias népfront szerepének és jelentőségének fokozatos növekedése következett be.

ennek tudatában adhatunk számot a négy év munkájáról, tapasztalatairól és eredményeiről. ez az egyenesvonalu fejlődés arra is alkalmat ad, hogy hosszabb távlatban is áttekinthessük a népfrontmozgalom helyzetét, szerepét és előrehaladását. további feladatainkat ezen az alapon - az eddig megtett ut tapasztalataira támaszkodva, szocialista társadalmunk és nemzeti fejlődésünk mostani időszakát és jövő alakulását szem előtt tartva - tűzhetjük ki.

/ folyt. köv. /

de

bb 1. / a hazafias népfront...1. folyt./-ju

a néphatalom kivívása, megvédése és megszilárdítása; a szocializmus alapjainak lerakása, szocialista társadalmunk fejlesztése és ezen az alapon elért nemzeti előrehaladásunk egyértelműen bizonyítja, hogy hazánkban sikeresen valósítjuk meg azt a népfrontpolitikát, amelyet a munkásosztály és pártja kezdeményezett, s amelyhez társadalmunk mind szélesebb körei csatlakoztak.

a nemzeti egység politikája ez, amely a szocializmus alapjain teremt meg a munkásosztály, a parasztság, továbbá az értelmiségi és egyéb rétegek szövetségét a szocializmus teljes felépítése, hazánk békéjének és függetlenségének védelme, nemzeti fejlődésünk fellendítése céljával, ez a politika következetesen érvényesült az elmúlt időszakban, s ezen az alapon működött és fejlődött népfrontmozgalmunk.

helyes volt ez a politika, ezt különösen bizonyítja, hogy nemzeti fejlődésünk néhány történelmi jelentőségű feladatát sikerült eredményesen megoldanunk. ilyen volt elsősorban a néphatalom megvédése és megszilárdítása, továbbá a mezőgazdaság szocialista átszervezése. a legfőbb ez utóbbiban az, hogy a termelés csökkenése nélkül valósult meg a szövetkezeti átszervezés, továbbá oly módon, hogy az átszervezés után gyorsan konszolidálódott a termelőszövetkezetek nagyobb része, s a mezőgazdasági termelés - viszonylag fogyatékos anyagi-műszaki feltételek mellett - erőteljesen fellendült. ilyen jelentőségű - és szintén sikeresnek ígérkező - feladat a gazdaságirányítás reformja is, amely növeli a gazdálkodó szervek kezdeményezését és felelősségvállalását, gyarapítja népgazdaságunk erőforrásait. hasonló fejlődés van kibontakozóban országunk politikai mechanizmusában is. ennek a helyi hatáskörök növelése, az új választási törvény és általában a túlzott központosítás folyamatos csökkentése a főbb jellemzői.

nem kisebb jelentőségű az a fejlődési folyamat, ami a közgondolkodásban, a társadalmi légkörben végbemegy. a kritikai szellem erősödése és a bátrabb viták kibontakozása magában véve is eredmény, de méginkább eredménynek tekinthető ezek tartalma, jellege. igaz, a szocialista gondolkodástól távol álló nézetek és a szocializmus korábbi fázisában megrekedt felfogások is kifejezésre jutnak közvéleményünkben, azonban ezekkel szemben mind erősebb a hangja a haladó, demokratikus szocialista szemléletnek.
/ folyt. köv. /

-2-

de

bb 1. / a hazafias népfront...2. folyt./-ju

tudományban, irodalomban, művészetben, egész közgondolkodásunkban és a társadalmi közvéleményben tanui vagyunk az ilyen irányú fejlődésnek. mind többen és bátrabban gondolkoznak társadalmunk közgondjain, s egyre többen vállalják a felelősséget is azért, hogy cselekvően részt vegyenek a közügyek intézésében. mind ez azzal a következménnyel jár, hogy oldottabb és javuló tendenciájú társadalmunk közérzete, annak ellenére és azzal együtt, hogy ilyen légkörben élesebben jelennek meg társadalmunk problémái és ellentmondásai. de éppen ilyen társadalmi légkörben közelebb is jutunk igazi megoldásukhoz.

a legfőbb mindebben az, hogy szocialista társadalmunk fejlődésének folyamatában élünk, s ezt a folyamatot akarjuk a továbbiakban is előrevinni. a hazafias népfront mostani kongresszusa is ennek a fejlődésnek egyik állomása, továbbvivő lépése: továbbhaladás az eddig követett úton, nem kitérés a változó körülmények és a fejlődés nyomán jelentkező problémák és ellentmondások elől, hanem - támaszkodva eddig szerzett tapasztalatainkra és követve eddig is vallott alapelveinket - eltökélt szándék, feltárásukra és megoldásukra.

tisztelt kongresszus!

népfrontpolitikánk, a szocialista nemzeti egység politikája tehát fejlődőben van. mindaz, amit eddig elértünk, e politika helyességét igazolja, s minden feladatunk, amit jövőnk érdekében meg kell oldanunk, ezen az alapon tűzhető ki.

társadalmi fejlődésünk a szocializmus teljes felépítésének időszakába lépett. mit jelent ez nemzeti fejlődésünk szempontjából? azt, hogy amint eddig is a szocializmus alapján sikerült megoldani nemzeti fejlődésünk nagy történelmi kérdéseit, úgy a jövőben is, a szocializmus teljes felépítésének útján érhetjük el további céljainkat. ezért nemzeti célunk a szocializmus teljes felépítése.

amit eddig elértünk, meggyőzően bizonyítja a szocializmus erejét nemzeti fejlődésünkben. társadalmunk antagonisztikus osztályellentétéinek megszüntetése, népünk életszínvonalának általános és nagyarányú felemelése, a közműveltség kiterjesztése és növelése, nemzeti iparunk nagyarányú és gyorsütemű kifejlesztése, mezőgazdaságunkban az elmaradottság leküzdése, a hatalmas távlatú fejlődés alapjainak a megteremtése - mind olyan nemzeti vívmányaink, amikre csak a szocializmus rendszerében voltunk képesek. ez a történelmi igazság a jövőre nézve is érvényes.
/ folyt. köv. /

-3-

de

bb 1. / a hazafias népfront ...3. folyt./-ju

továbbfejlődésünk legdöntőbb tényezője, hogy a szocialista nemzeti egység társadalmi alapjait hogyan tudjuk tovább erősíteni.

fejlődik és erősödik a munkás-paraszt szövetség. az egykor többségében paraszti lakosságú magyarországnak szám szerint is a legnagyobb osztálya lett a munkásosztály, mellette az egykor osztályokra, rétegekre tagolt parasztság a szervezetkezeti gardálkodás egységes alapjain szocialista parasztsággá formálódik és mind nagyobb részének munka és életkörülményei válnak hasonlóvá a munkásokéhoz. ezen az alapon a munkás-paraszt szövetség mind tartalmában, mind formájában változik, de változatlanul szocialista fejlődésünk és nemzeti előrehaladásunk fő pillére. a társadalmi és nemzeti haladás fő ereje változatlanul a munkásosztály és pártja, amelynek politikai törekvései és világnézete a fejlődés során mindinkább áthatja a parasztságot és a többi rétegeket is. e szövetség erősítésében és fejlesztésében sok és új meg új tennivalónk van. a gazdasági és társadalmi fejlődés szüntelenül előrehalad és egyes kérdésekben szükségszerűen újabb nemzeti különbségeket és érdekütközéseket is felvet. ezek feloldása és elvi következetességű megoldása a szövetség erősítésének utja, s ebben a hazafias népfrontnak különösen fontos és sajátos szerepe van.

a munkásosztály a pártban, az államhatalmi testületekben, a szakszervezetekben és a szocialista ipari üzemi szervezetekben, valamint közvetlenül az állami szervekben fejt ki első sorban társadalmi tevékenységét és ezeken keresztül hat vezető erőként állami és társadalmi életünkben. a munkásosztály vezető szerepének a betöltésében ez a fő út, s a szövetségi politika gyakorlatának is ezek a fő területei. a megnövekedett munkásosztály azonban nemcsak a városokban és iparitelepeken, hanem országunk minden településén jelen van és falvaink lakosságának is mind nagyobb részét alkotja. ezért szinte minden lakóterületen közvetlenül is részt vesz a társadalmi tevékenységben, a kommunális ügyek intézésében, s egyéneknként és családonként osztozik a gondokban. ilyen szálakkal is kapcsolódnak a munkások a népfrontmozgalomhoz, s e kapcsolatokban közvetlenül és mindennapi gyakorlatként is megvalósul a munkásosztály szövetsége a parasztsággal és a különféle értelmiségi és egyéb rétegekkel.

/ folyt. köv./

sl

bb 1. / a hazafias népfront ...4. folyt./-ju

a parasztság közéleti-társadalmi tevékenysége és a munkás-paraszt társadalmi kapcsolatok kiterjedése nem csökkent azáltal, hogy mint osztály számszerűen állandóan kisebbedik. sőt, a munkás-paraszt szövetség politikájának fejlődésével együtt tevékenysége, közéleti aktivitása, mindinkább növekvő. a szocialista átszervezés előtt is sok parasztember vett részt a népfrontmozgalomban, s a szocialista átszervezés utáni időszakban is sok szervezetkezeti vezető és tag tevékenykedett a közéletben. az mszp ix. kongresszusa és az azt követő agrárpolitikai intézkedések nyomán azonban nagyarányú fellendülés következett be. termelészervekezeti vezetők és tagok, kommunisták és pártönkivüliek egyaránt megnövekedett felelősséggel és aktivitással lépnek fel minden fórumon: a népfrontbizottságokban, a tanácsokban és a szervezetkezeti testületekben. az utóbbi időben tanúja lehetett illetve lehet az ország annak, hogy a pártkongresszuson, pártértekezleteken, népfront tanácskozásokon, ankétokon milyen szókimondó egyenességgel, milyen felelősségtudattal és milyen színvonalon szólnak hozzá szervezetkezeti parasztemberek a közügyekhez, nemcsak mezőgazdasági dolgokban, hanem akkor is, ha például iparfejlesztésről, ifjúságról, a tanácsokról, vagy a szocialista demokráciáról van szó.

a különféle értelmiségi rétegek kezdettől fogva igen tevékenyek a hazafias népfrontban. az irodalom, a művészet és a tudomány munkásai mind sokoldalubb kapcsolódnak a két nagy termelő osztályhoz és a pedagógusok is állandó és tevékeny munkásai a szövetségi politikának. itt is tapasztalható a kiterjedés. különösen három nagyon fontos értelmiségi rétegnek: - az ipari műszaki értelmiségnek, a mezőgazdasági szakembereknek, továbbá a közgazdászoknak, illetőleg egyéb társadalomtudományok művelőinek - az aktivitása erősödik. a gazdaságirányítás reformjának napirendre kerülése váltotta ki ezt a hatást, de ez csak növeli jelentőségét. az e részről tapasztalható mozgalmi-politikai aktivitás nyilvánvaló jele annak, hogy a gazdaságirányítás reformjának megvalósításában bővülő társadalmi erőforrásokra számíthatunk.

társadalmunkban erősen csökkent a száma a kisiparosoknak és kiskereskedőknek, de ők is megtalálják a helyüket szocialista rendszerünkben. a nagy szocialista gazdasági szervezetek mellett hasznos gazdasági funkciókat látnak el, amelyek révén társadalmi szükségleteket elégítenek ki. ezen az alapon tevékenyen részt vesznek közéletünkben is, nem utolsósorban éppen a népfrontmozgalom révén.

/ folyt. köv./

sl

bb 1. /a hazafias népfront... 5. folyt./-szb

a szocialista nemzeti egység politikája tehát nemcsak törekvések és szándékok kifejezése, hanem egy valóságban zajló történeti folyamat továbbvitelének és fejlesztésének a programja is. ezért fontos további erősítése is. mindamellett sok probléma van még e téren, amelyet mélyrehatóan kell elemeznünk, hogy minél hamarabb és minél sikeresebben megtaláljuk a megoldást. szocialista társadalmunkban nem szűntek meg a felfogásbeli eltérések és az átmeneti érdekütközések - ezek a fejlődés szükség-szerű velejárói, s ezek tekintetében társadalmi vitákra, közéleti bírálatra van szükség. e problémák feltárásában és feloldásában éppen a hazafias népfrontnak van különleges szerepe. ezért kezdeményeztük azt, hogy szélesebb körben vitassuk meg a szocialista nemzeti egység társadalmi alapjait, szocialista társadalmunk jelenlegi strukturáját és fejlődési tendenciáit. ennek az elemzésnek az első eredményét bocsátottuk a kongresszusi küldöttek rendelkezésére, s tettük a kongresszusi vita anyagává is.

a szocialista nemzeti egység fejlesztése, társadalmi alapjainak erősítése és a hazafiáság érzésének ápolása továbbra is egyik legfőbb feladata a hazafias népfrontnak. e téren erőteljesen folytatnunk kell eddigi tevékenységünket és új feladatok megoldására is kell vállalkoznunk. ezt a törekvésünket szolgálja a kongresszusi vitaanyag, s reméljük, hogy a fölvetett kérdésekben folytatott elmélyedő viták és eszmecserék új és fontos mozgalmi tevékenység kiindulópontjaivá válnak.

tisztelt kongresszus!

a népfrontpolitika társadalmunk állandósult tényezője, a népfrontmozgalom azonban mindig akkor lendül fel, amikor kiemelkedő politikai események történnek, vagy amikor nagyobb nemzeti vállalkozás bontakozik ki. ilyen volt a korábbi időszakban az ellenforradalom utáni konszolidáció és a mezőgazdaság szocialista átszervezése. a III. népfrontkongresszus után pedig az 1967. évi választások, továbbá a gazdaságirányítás reformjának előkészítése és bevezetése - s mindezzel együtt a szocialista demokrácia fejlesztése - volt ilyen kiemelkedő politikai esemény hazánk belső életében. ezek mellett azonban az egész emberiség nagy ügye, a háború és a béke is életünk nagy gondjává vált, annak következtében, hogy új meg új imperialista agresszió fenyegeti a világ békéjét és a társadalmi haladás ügyét.

/folyt.köv./

de

-6-

bb 1. /a hazafias népfront... 6. folyt./-szb

a múlt évi választásokat a szocialista demokrácia fejlesztésének egyik fontos történeti állomásaként értékelhetjük. állami életünkben a demokratizálás fontos lépését tettük meg. a megítélés egyértelmű: a választások sikere a bizalom általános megnyilvánulása volt a párt politikája, a hazafias népfront választási felhívásában kifejtett program mellett. a választások során javult a társadalmi szervek együttműködése, növekedett a hazafias népfront szerepe, önállósága és kezdeményezőkézsége.

külön ki kell emelni a hazafias népfront választási felhívását. e felhívás jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy megteremtjük a választások demokratikus légkörét. úgy értékelhetjük, hogy a felhívás jelentősen segítette megközelíteni a mozgalom legfőbb célját, a nemzeti egység minden becsületes hazafi számára jó platformnak bizonyult.

az új választási törvény által biztosított lehetőségeket azonban még nem aknáztuk ki eléggé; a választások lebonyolításában részben még a régi módszerekkel dolgoztunk, annak ellenére, hogy az új törvényt általános helyeslés fogadta. mindenesetre kiterjedt és értékes tapasztalatokat szereztünk, s e tapasztalataink a demokrácia további kiszélesítésére, választási gyakorlatunk fejlesztésére biztatnak.

a népfrontbizottságok a választások során általában jól megállták a helyüket, működésükben csökkent a formális jelleg és a korábbiakhoz képest több helyen hatékonyan közreműködtek a jelöltek személyének érdemi mérlegelésében és több jelölt szavazásra bocsátásában. ismét bebizonyosodott, hogy a népfrontbizottságok, ha konkrét politikai feladatot kapnak és abban felelősen működhetnek, meg tudnak felelni a nagyobb igényeknek. azt is elmondhatjuk, hogy a választási föllendülés után következtetett be ellanyhulás és bizottságaink ma is erősödő mozgalmi tevékenységet folytatnak.

a választásokat követően megélné a népfront tevékenysége az újjáválasztott testületekben, az országgyűlésben és a tanácsokban, továbbá az egyéni választókerületekben végzett képviselői és tanácstagi tevékenység szervezésében is. elfogadott gyakorlatiá vált, hogy a hazafias népfront tevékenysége az államhatalmi szervekkel kapcsolatban nemcsak a választásokra, hanem a választások közötti időszakokra is kiterjed a választók és választottak közötti kapcsolat fenntartása és erősítése érdekében.

/folyt.köv./

Vnem

de

-7-

bb 1. /a hazafias népfront... 7. folyt./-szb

a hazafias népfront egyik legfőbb feladata, hogy tömegpolitikai bázisa legyen az államhatalom helyi szerveinek, az eddiginél gyakrabban éljen észrevételező, esetenként bíráló és javaslattevő jogával s a szocialista demokrácia fejlesztésének állandó tényezőjévé váljék. e téren is további lépéseket kell tennünk, továbbhaladva az eddigi uton. a szocialista demokrácia fejlődésének olyan fázisához értünk, amikor társadalmi viszonyaink lehetővé és szükségessé teszik intézményeink továbbfejlesztését és közéletünk demokratikus jellegének erősítését. a választási törvény és múlt évi választásunk is ebbe a folyamatba illeszkedik.

a szocialista demokrácia kifejlesztése azonban nem korlátozható az állami életre, a szocializmus teljes felépítése sok és részben új feladatot állít elénk társadalmunk egész kiterjedésében. már történeti tapasztalataink és bizonyítékaink is vannak arra, hogy a szocialista demokrácia tényleges megvalósítása milyen történeti fejlődés útján halad előre a társadalmi élet egyes területein. szemünk előtt és közreműködésünkkel halad előre az a társadalmi folyamat, amely intézményeink szervezeti fejlesztését, intézményeinken belül az eljárások demokratizálását állítja előtérbe. előrelátható, hogy a gazdaságirányítás reformja tovább erősíti a szocialista demokrácia fejlesztésének a lehetőségét is, feltételeit is. és a bürokrácia betegsége ellen is a demokrácia szélesítése és fejlesztése a legfőbb orvosság.

a szocialista demokrácia továbbfejlesztésében tehát egyaránt sok tennivalónk van még az állami tevékenység terén a központi és a tanács szervekben, a gazdasági, a társadalmi élet minden területén és nem utolsósorban az emberek gondolkodásában. mindebben fáradozni szintén egyik főfeladata a hazafias népfrontnak. éppen ezért ezt a témát is külön tanulmány tárgyává tettük és társadalmi bizottságot hoztunk létre megvitatására. a bizottság vitaanyagát mégsem terjesztjük most a kongresszus elé, mert - éppen e téma különös fontosságára való tekintettel - még további megvitatást igényel. ehhez viszont a kongresszus közreműködésére is szükség van. mert milyen kérdésekről van szó?

/folyt.köv./

de

-8-

bb 1. /a hazafias népfront... 8. folyt./-szb

mindenekelőtt arról, hogy mi a szocialista demokrácia lényege, s mivel különbözik a polgári demokráciától. a célok különbsége világos, de nyilvánvaló, hogy a módszerek sem hangolhatóak el.

a szocialista demokrácia egyik alapvonása, hogy a társadalmi tevékenységben és az állami életben nemcsak a cselekvés formáit szabja meg, hanem céljait és tartalmát is meghatározza. nemcsak a „játékszabályokat”, írja elő, amelyek szerint egyének, csoportok és osztályok cselekedhetnek, hanem kijelöli a „mezőnyből”, az elnyomó és kiszákmányoló osztályokat, a társadalmi tulajdon és a néphatalom alapján megnyitja a lehetőségét annak, hogy a két nagy termelő osztály egymással és a többi dolgozó rétegekkel szövetségben demokratikus formák között szervezze és alakítsa a szocialista társadalmat.

a szocialista demokrácia tehát a társadalmi tevékenység formáit és célját-tartalmát is magában foglalja. a demokratikus szabályok között nem érvényesülhet a szocializmus céljaival ellentétes erő, viszont a szocializmust építő erőknek demokratikus formák között

kell érvényesülni, mert különben önnön céljukkal kerülnek ellentétbe:

a szocialista demokrácia másik alapvonása, hogy meghatározott társadalmi és gazdasági feltételekhez kötött. a szocialista demokrácia multhatatlan feltételei: a munkáshatalom, a munkásosztály szervezett ereje és vezető szerepének érvényesülése s szövetsége a parasztsággal és a többi dolgozó rétegekkel. a mi demokráciánk tehát szervezett demokrácia, amelyben alapvető szerepe van a szocialista munkáspártnak, fontos hivatása a társadalmi szervezeteknek s megkülönböztetett feladattal a nemzeti összefogás legszélesebb keretében, a népfront-mozgalomnak.

további nagy kérdés, hogy a szocialista demokrácia alapelvei hogyan érvényesíthetők külön-külön az állami életben, a népgazdaság területén és általában a társadalmi életben, az emberek közötti közvetlen viszonyokban. mindezek annál is inkább nagy és bonyolult kérdések, mert társadalmi fejlődésünk történeti körülményei folytán nincsenek számottevő polgári demokratikus hagyományaink, a felszabadulás és a szocialista forradalom nyomán megindult demokratikus fellendülésben is töret okozott a személyi kultusz időszeke és az ellenforradalom. mindez megnöveli előrehaladásunk problémáit a demokratizálódás útján.

/folyt.köv./

de

-9-

bb 1. / a hazafias népfront... 9. folyt./-lm

különösen figyelmesen kell keresnünk a gyakorlati cselekvés minden olyan útját-módját, ami a népfrontmozgalom feladata lehet szocialista demokráciánk teljes kibontakoztatásában. a lehetőségek elvileg korlátlanok. többek között ilyenekre gondolhatunk: az állampolgári egyenlőség és az emberi egyenrangúság érvényrejuttatása minden vonatkozásban; a törvények tiszteletére és az állampolgári felelősségre való társadalmi nevelés; a társadalmi aktivitás fokozása; a demokratikus közélet moráljának és illemszabályainak a betartása, a bürokratikus jelenségek elleni társadalmi ellenőrzés hatékonyabb gyakorlata, stb.

e vázlatos példázás is mutatja, hogy milyen jellegű és milyen súlyú kérdésekről van szó. ez érthetővé teszi, hogy ezeket még tovább kell vitatnunk, hogy kellő felelősséggel és körültekintéssel foglaljunk állást. ezért az országos tanács és az elnökség arra kér felhatalmazást a kongresszustól, hogy a kongresszus után is folytassuk a bizottsági megvitatást és kellő értelem után alakítsuk ki állásfoglalásunkat az e téren kitűzendő népfront-feladatok tekintetében.

demokratikus fejlődésünk előrehaladásával is összefügg a gazdaságirányítás reformja, szocialista építésünk legnagyobb jelentőségű lépése a mostani időszakban. ennek gazdaságpolitikai jelentősége a legnagyobb, de nem kevésbé fontos társadalmi és politikai hatása, a közgondolkodásra való befolyása. ezért ezzel kapcsolatban is fontos népfrontfeladatok adódnak.

a reform célja, hogy a népgazdaság és a termelés fejlesztése útján tovább erősítsük társadalmunk szocialista jellegét és ezzel rendszeresen javítsuk a dolgozók életszínvonalát, életkörülményeit. e cél elérésének eszköze az új mechanizmus: az értéktörvény fokozott érvényrejuttatása, a vállalatok önállóságának és érdekelttségének megvalósítása, az egyes dolgozók anyagi ösztönzésének a fokozása; röviden a népgazdasági terv és piac szerves egysége a szocialista tulajdonviszonyok alapján. az új mechanizmus fókuszában tehát két alapvető tényező áll: a gazdasági hatékonyság növelése és az életszínvonal megfelelő emelése. ha pedig egyetlen magvát keressük a reformnak, azt ebben találjuk meg: jobb, hatékonyabb munka.

/folyt.köv./

- 10 -

✓ fellépés, a dolgozók bevonása a gazdasági irányításba, a társadalmi

de

bb 1. /a hazafias népfront ... 10. folyt./-lm

mindez egyértelmű és világos. az is egyértelmű, hogy szükséges erre az utra térni, mert a régi mechanizmussal nem érhetnénk el a szükséges fejlődést, tovább mélyülne népgazdaságunk aránytalanságai és végeredményben lehetetlenné válna az életszínvonal emelkedése. de az is nyilvánvaló, hogy ezzel kapcsolatban tisztán kell látnunk politikai és társadalmi feladatainkat is. az új mechanizmusban ugyanis fokozott szerepet kap az önálló kezdeményezés és ezzel együtt mind a vállalati, mind az egyéni anyagi ösztönzés.

egyfelől helyes és szükséges, hogy a szocialista társadalom nagyobb fizetéssel honorálja a nagyobb teljesítményt, másfelől nem tűrheti el, hogy önző, anyagi közgondolkodás uralkodjék el tagjai körében. a modell világos: a munka, a nagyobb teljesítmény legyen a hajtóerő, a munka legyen az emberek célja, ambíciója, becsülete és ehhez járuljon a teljesítmények után az anyagi elismerés. hogy ezt általános társadalmi mércévé lehet tenni arra bizonyíték a kiemelkedően dolgozó munkások, parasztok és értelmiségiek nagy száma. de ez spontánul, magától nem következik be, ehhez - a gazdasági és jogi szabályozók mellett - nevelőmunka, állandó társadalmi befolyásolás, a közvélemény élénk reagálása, a jó példák uralkodóvá válása és a rossz példák társadalmi elítélése szükséges. ebben minden társadalmi nevelőhatásnak szerepe van: iskolának, irodalomnak, tudománynak, művészetnek és a társasélet sokféle megnyilvánulásának.

a reform bevezetése utáni első lépések biztatóak. a népfrontbizottságok most fordítanak különleges figyelmet a kialakuló helyzet megítélésére, s azokra a társadalmi-politikai kérdésekre, amelyeket az új mechanizmus felvet, illetőleg élesebben feltár. előrelátóan felkészültünk ezekre. különösen községi bizottságaink vezetőinek téli megyei tanácskozásain kerültünk szembe olyan társadalmi és morális problémákkal, amelyek fontos szerepet rónak a népfrontmozgalomra is.

az irányító szerep és a felelősség legnagyobb súlya e politikai munkában is a pártra hárul, de ebben is érvényes a szövetségi politika: a többi társadalmi szervezeteknek és mozgalmaknak is ki kell venniük részüket ebből a munkából is, a vele járó felelősségből is. ezen az alapon kell megtalálni a népfrontmozgalmi tennivalóinkat.

/folyt.köv./

- 11 -

de

bb 1. /a hazafias népfront ... 11. folyt./-lm

feladatunk elsősorban a párt gazdaságirányító, illetőleg ehhez kapcsolódó agitációs és propaganda munkájának erősítése és kiegészítése. a kialakult munkamegosztásban nekünk elsősorban a falusi és a városi lakóterületeken, illetőleg az értelmiség körében nyílnak erre lehetőségeink. emellett a magunk mozgalmi eszközeivel önálló felelősséggel is meg kell találnunk feladatainkat a közvélemény alakításában, a kedvező tendenciák ösztönzésében és a káros törekvések visszaszorításában.

a sajátos népfrontmozgalmi feladatok és lehetőségek sokfélék. máris látható, hogy sokoldalú közvéleményalakító tevékenységet kell kifejtetnünk, hogy a reform is kifejttesse kedvező politikai és társadalmi hatását. ezért az e téren jelentkező problémák és feladatok elemzésére is bizottságot szerveztünk, s az e téren folytatott vita anyagát is a kongresszus elé terjesztettük.

tisztelt kongresszus!

ha valaha összekapcsolódott belső társadalmi fejlődésünk és nemzeti előrehaladásunk ügye a nemzetközi viszonyokkal, úgy most ez különösképpen így van. ez indokolja, hogy a hazafias népfront sokoldalúan és mind nagyobb mértékben foglalkozik nemzetközi kérdésekkel. a béke ügye nemzetpolitikánk legközvetlenebb érdeke, s ennek megfelelően kell fáradsunk érte.

a nemzetközi feszültség növekedése, az egymást követő imperialista agressziók szükségessé tették, hogy minden lehető módon fokozzuk a nemzetközi politikai tájékoztatást, kifejezést adjunk a tiltakozásnak az agresszió ellen és a szolidaritásnak a megtámadott és függetlenségükért harcoló népek mellett. a legnagyobb méreteket a vietnam elleni agresszióval szembeni tiltakozás és a hős vietnami nép megsegítéséért folytatott akcióink öltötték. emellett azonban más kérdésekben is nagyarányú és hatásvolt békemozgalmi tevékenységünk és többféle szolidaritási akcióink.

/folyt.köv./

de

- 12 -

bb 1./a hazafias népfront... 12.folyt./-s

békemozgalmi munkánk legfőbb eredménye és jelentősége, hogy e téren számottevően erősödött a szocialista nemzeti egység, a népek közötti barátság és a nemzetközi szolidaritás érzése. társadalmunk legszélesebb köreiből válnak tudatossá szocialista külpolitikánk törekvései, s a bonyolult és ellentmondásokkal teli helyzetben mind többen ismerik fel nemzeti érdekeink és nemzetközi szolidaritásunk összefüggéseit.

kiemelkedő jelentőségű a szovjetunióhoz fűződő kapcsolataink. ez külpolitikánk és nemzetközi helyzetünk alapkérdése és ellenségeink állandó támadásának célpontja. meglepéssel állapíthatjuk meg, hogy a magyar-szovjet baráti társasággal létrehozott szorosabb szervezeti kapcsolat eredményesnek bizonyult. a magyar-szovjet baráti kapcsolatok ápolása szélesebb körre terjed ki és az együttműködésnek új meg új lehetőségei tárulnak fel.

történelmünk mostoha századai után most, a szovjetunióval és a többi szocialista országgal szövetségben kerültünk olyan nemzetközi helyzetbe, amikor nemzeti függetlenségünk is, a szocialista közösség adta biztonságunk is szilárd alapon nyugszik. e szövetségben nemzeti fejlődésünk perspektívái szinte határtalanok.

nemzetközi kapcsolataink a többi baráti szocialista országokkal is intenzívek. a kölcsönös látogatások, tájékoztatások és eszmecserék mind kevésbé formálisak és kölcsönösen mind több tapasztalatszerzést és ösztönzést nyújtanak.

az utóbbi években gyümölcsöző kapcsolatok létesültek kapitalista országok népfront, vagy hasonló jellegű mozgalmival, pártjaival is. további erőfeszítéseket teszünk annak érdekében, hogy hasznos politikai vitákat, eszmecseréket folytassunk, konkrét tapasztalatokat szerezzünk és adjunk át.

a hazafias népfront nemzetközi kapcsolatait több irányban szélesítjük, újabb országokkal és további baloldali pártokkal és mozgalmakkal. arra is törekszünk, hogy a meglévő kapcsolatokat határozott célok kitűzésével elmélyítsük, s protokolláris kapcsolatok helyett érdemibb tájékozódást, tapasztalatcserét politikai vitákat és eszmecseréket folytassunk.

/folyt.köv./

de

- 13 -

bb 1./ a hazafias népfront... 13. folyt./-s

a nemzetközi élet kérdéseire vonatkozó fölvilágosító munka a békemozgalommal szoros összefüggésben folyik, ez nemzetközi jellegű mozgalmi munkánk egyik legjelentősebb tényezője. a nemzeti egység megteremtése érdekében tett erőfeszítéseink ezen a területen érték el a legjobb eredményeket. különösen jól érzékelhető ez a harcoló vietnam megsegítését célzó fölvilágosító munka, támogatás és a segítség tekintetében. e tevékenységünk körében mintaszerű az együttműködésünk más mozgalmakkal és különféle társadalmi szervezetekkel. úgy ítélhetjük, hogy a béke-mozgalmi és barátsági munka szervezeti formái beváltak, s az ezek keretében folyó mozgalmi tevékenység fontosnak és hasznosnak bizonyult a nemzeti öntudat és a hazafiság érzésének erősítésében is.

a népek közötti kapcsolatok ápolása körébe tartozik, hogy rendszeres együttműködést alakítottunk ki a hazai nemzetiségi szövetségekkel. ebben nemcsak nemzetiségi politikánk elvi következetessége jut kifejezésre, hanem az is, hogy az együttműködést fontos összekötő kapcsolatok tekintjük a népek közötti baráti kapcsolatok ápolásában is.

nemzetközi tevékenységünk elválaszthatatlan a szocialista nemzeti egység politikájától. szembenállásunk az imperialista agresszióval, szolidaritásunk a béke és a haladás erővel népi-nemzeti ügyünk, amelyben különösképpen kell és lehet erősíteni a nemzeti egységet. nemzeti függetlenségünk és jövőnk érdekeit ezt köteleességünk teszik. kapcsolataink már eddig is gazdagok és sokoldalúak. a hazafias népfront kapcsolata más országok hasonló haladó mozgalmaival, aktív részvételünk a nemzetközi békemozgalomban, más népekhez fűződő szolidaritási kapcsolataink, az ENSZ társaság tevékenysége, a kétoldalu baráti kapcsolatok ápolása - elsősorban a szocialista országokkal - , mind olyan szálak, amelyek erősítésével a béke és a haladás ügyét mozdítjuk elő, s egyben nemzeti ügyünket is szolgáljuk.

/ folyt.köv.

de

- 14 -

bb 1. / a hazafias népfront ...14. folyt./-ju

11.

a hazafias népfront mozgalmi tevékenysége

a hazafias népfront mindennapi mozgalmi tevékenysége szilárd politikai alapokra támaszkodva - tisztázott szocialista és nemzeti céljaink szolgálatában - fejlődött. erősödtek a népfront szervei, kialakultak főbb munkaterületeink és szélesedett mozgalomunk hatósugara.

országos testületeink rendszeresen működnek és szocialista fejlődésünk nagy kérdéseit éppúgy behatóan megtárgyalják, mint a népfrontmozgalom belső problémáit.

az országos tanács és az elnökség több ízben vitatott meg olyan nagyjelentőségű politikai dokumentumokat, amelyeket az MSZMP központi bizottsága bocsátott vitára és amelyekkel kapcsolatban a hazafias népfront véleményét kérte. ilyenek voltak - időrendi felsorolásban - : a KISZ kongresszusi irányelvei, a központi bizottság ideológiai irányelvei, a gazdasági reform kérdései és az MSZMP IX. kongresszusának irányelvei. ezenkívül minden esetben megvitatták országos testületeink a népköztársaság elnöki tanácsa és a forradalmi munkás-paraszt kormány összetételére vonatkozó személyi javaslatokat.

többször és különösen behatóan tárgyalta országos tanácsunk és elnökségünk a választások kérdéseit. így megvitattuk az új választási törvény elveit, az országgyűlési képviselői jelöléseket, a hazafias népfront választási felhívását és külön foglalkoztunk a választások értékelésével, valamint a képviselők és a tanácsstagok választókerületi munkájával, illetőleg az ezzel kapcsolatos népfront-feladatokkal.

sokoldalúan tárgyalták országos testületeink a népfrontmozgalom belső ügyeit, szervezési kérdéseit, feladatait és problémáit. ezek közül ki kell emelni a III. kongresszus utáni feladatokat, a művelődéspolitikai és nemzetközi, illetőleg békemozgalmi tevékenység részletes megvitatását és különösen a népfront helyzetének és feladatainak átfogó megvizsgálását, valamint kongresszusunk előkészítését.

a területi népfrontbizottságok is aktívak voltak, rendszeresen foglalkoztak a soron lévő országos és helyi kérdésekkel. a maguk körében is hasznos politikai munkát végeztek és sok esetben kezdeményeztek kereteiken túlmenő, többékevésbé sikeres akciókat. több alkalommal tartottak a különböző szintű tanácsokkal együttes üléseket. működésük általánosan véve fejlődő, azonban ezzel kapcsolatban több probléma is felmerül.

/ folyt. köv./

de

-15-

bb 1. / a hazafias népfront... 15. folyt./-ju

egyik ezek közül az egyes szintek problémája. a fővárosi és megyei népfrontbizottságok munkamódszere és tevékenységi köre már régebben kialakult és elnökségük működése is rendszeres, konszolidált. nem ugyanez azonban a helyzet a városi és a járási népfrontbizottságok esetében. éppen ezért a III. kongresszus óta folyamatosan tanulmányoztuk ezek helyzetét, bátorítottuk a biztató kezdeményezéseket, a megyei népfrontbizottságok figyelmét ide irányítottuk és többször országos tanácskozást tartottunk a megyei és városi titkárokkal. a működésükkel kapcsolatos főbb kérdések: a járásoknál a községekhez fűződő kapcsolatok, a városokban a központi és kerületi, illetőleg városrészi tevékenység összehangolása, a társadalmi erők bevonása, valamint a különféle társadalmi szervezetekkel való kapcsolatok, illetőleg együttműködésük. mindezekben tapasztalható előrehaladás - egyes helyeken komoly fellemdülés - és általában kezdenek kialakulni a helyes mozgalmi módszerek, de még nem lehetünk elégedettek.

a városok vonatkozásában - s e tekintetben a főváros sem kivétel - külön problémát okozott, hogy ezek korábban nem tartoztak a népfront fő működési területéhez. a gyakorlat azonban másként alakult: a lakóterületek kommunális problémái súlyosan nehezdednek a népfrontbizottságokra, a városfejlesztés is sokoldalú mozgalmi tevékenységet igényel, s a tendencia az, hogy e kérdésekkel mind szélesebb körben foglalkoznak a népfrontbizottságok. változtatnunk kell tehát a korábbi megítélésen s a jövőben a városi lakóterületeket és várospolitikai problémákat sem kezelhetjük mellékesen a népfrontmozgalom. ezért a jövőre nézve mind a városi, mind a falusi lakóterületeket fontos működési területünknek kell tekintenünk és külön erőfeszítéseket kell tennünk azért, hogy a városi problémák megoldásába - sokszor távoli - üzemekben dolgozó munkásokat is bevonjuk.

a városok problémáit már csak azért sem hanyagolhatja el a népfront-mozgalom, mert korunk hatalmas előretörő jelensége az urbanizáció s ez a mi társadalmunkban is mind több problémát vet fel. a fejlődés újabb lehetőségeit nyújtja. a város és falu lényeges különbségei megszűnésének küszöbéhez értünk, s ez szocialista társadalmunkban különösen fontos feladatokat állít eléünk. ezért nekünk is megkülönböztetett figyelemmel kell foglalkoznunk mind a városfejlesztés, mind a város-vidék kapcsolatok problémáival.

a községi népfrontbizottságok fejlődésében sok az egyenetlenség. főleg az elhanyagolt külső területekre terelődött a figyelem. van is előrehaladás a kisebb települések és tanyakörzeti népfront-csoportjai szervezésében és a külterületek társadalmi-kulturális problémáinak napirendre tűzésében.
/ folyt. köv./

-16-

de

bb 1. /a hazafias népfront... 16. folyt./-szb

más természetű problémakör, hogy korábbi években nagyobb számban és élénkebben tevékenykedtek a sokféle akcióbizottságok, viszont állandóbb munkabizottságok létrehozásával szemben tartózkodás nyilvánult meg. a tapasztalat az, hogy a népfrontbizottságok mellett mind időleges akcióbizottságokra, mind állandó bizottságokra szükség van. a népfrontbizottság annak árnyában tud eredményesen működni, ahogyan a társadalmi erők minél szélesebb körét tudja mozgásba hozni.

a népfrontmozgalom mindennapi munkájában - az örvendetes fejlődés ellenére - bizonyos torulásokkal is szembe kell nézni. egyik ilyen átomegszervezeti munkamódszerek elurakodása egy-egy területen. sok népfrontbizottság és népfront titkár akkor elégedett, ha a népfront olyan operatív hatáskörökre tesz szert, amik folyamatos rutinmunkával járnak. az ilyen tevékenység útjában a népfront mozgalmi jellegével és párhuzamosságokat szül. másik ilyen torulás, hogy sok helyen a társadalmi erők szűk körét vonják be a munkába. pedig nyilvánvaló, hogy a népfront hatásának legfőbb tényezője, ha minél szélesebb társadalmi körökre és minél több társadalmi munkásra terjed ki a tevékenysége. örvendetes tényként állapíthatjuk meg, hogy a mostani népfrontválasztásokon növekedett a népfront társadalmi erőinek gárdája.

tisztelt kongresszus!

a népfront munkaterületei most már hagyományosan kialakultak, bár a fejlődés során változnak is.

állandósultak és törvényben meghatározottak a hazafias népfront alkotmányjogi funkciói, azaz az államhatalmi szervek létrehozásával és működésével kapcsolatos népfront feladatok. ezekben testesül meg legjobban a népfront nemzeti egységet képviselő jellege, s egyben politikai felelősség. a jelölések és a választások időszakában a népfrontbizottságokban olyan tevékenységet kell kifejtteni, ami lényegesen eltér a más időszakokban folytatott munkától. a választás során törvényes előírásoknak kell eleget tenni és úgy kell politizálni, hogy mind a választási agitáció, mind a jelölések keretei között szigorúan és teljességében érvényesüljön a szocialista nemzeti összefogás politikája, városon és falun egyaránt.

a választók és a választottak közötti rendszeres kapcsolat szervezése már nem ilyen szigorúan meghatározott. ez a tevékenység a gyakorlatban formálódik, s teljesen kialakultnak még nem is mondható. a lényege az, hogy a népfrontmozgalom egyik oldalról a választók állásfoglalásainak és igényeinek közvetítője az államhatalmi testületekhez, a másik oldalról pedig az állami politika közvetítője a választókhöz. éppen ezért tulajdonképpen nem is lehet azt mondani, hogy a népfrontbizottságok és a tanácsok közötti kapcsolatokról vagy éppen kölcsönös képviselétről van szó, amint hogy ezt az országos népfront-testületek és az országgyűlés szintjére vonatkoztatva nem is mondjuk. /folyt. köv./

-17-

de

bb 1. /a hazafias népfrent... 17. folyt./-szb

az országgyűlés és a tanácsok államhatalmi testületek, a népfrent testületei pedig mozgalmi szervek. viszonyuk lényege az, hogy a népfrentmozgalom közreműködik az államhatalmi testületek létrehozásában és a létrehozott testületekben szöszólója a népfrentpolitikának, gondoskodik az élő kapcsolatokról a képviselők és a választók között.

hagyományosan kialakult és sokoldalú népfrentmozgalmi munka a község- és várospolitikai tevékenység. volt idő, amikor ez volt a legfőbb és legkiterjedtebb, de ma is és a jövőben is nagyfontosságú. ez is kétoldalú tevékenység: egyfelől a kommunális vezetés terveit, törekvéseit ismerteti és népszerűsíti a lakosság körében, másfelől a lakosság állásfoglalását, igényeit, bírálatát és javaslatait közvetíti a felelős tanácsi szervekhez. a korábbi időszakban főleg az előbbi került előtérbe, kiegészítve a társadalmi munka szervezésével. a társadalmi munka szervezését ezután is éppúgy kell szorgalmaznunk, mint korábban, azonban a felelős községi és városi elhatározások szélesebb társadalmi alapokra helyezését kell erősítenünk szemben az egyoldalú ismertetéssel és népszerűsítéssel. a szocialista demokrácia fejlesztésének itt van a legközvetlenebb érvényesülési tere és egyben a szükség is itt a legsürgetőbb. a tanácsok szerepét, felelősségét és tömegkapcsolatait az növeli leghatékonyabban, ha az eléjük kerülő ügyekben lehetőségük van az állásfoglalásra, fontos tehát, hogy az ügyek az előkészítés olyan fokán kerüljenek tárgyalásra, amikor még érdemben, a lehetséges megoldások következményeit mérlegelve lehet vitatni a napirendre tűzött kérdéseket. a nagyobb tanácsi önállóság és a szükséges demokratizálódás feltételei között szükségszerű az ilyen irányú fejlődés. e téren tehát a népfrentmozgalomban új módszereket és munkástilust kell kialakítanunk. az új mechanizmus feltételei között megnövekszik a tanácsok gazdálkodási felelőssége, ez megköveteli, hogy döntéseiket szélesebb társadalmi alapokra helyezzék át.

tisztelt kongresszus!

gazdaságpolitikai mozgalmi tevékenységünk a korábbi időszakban csaknem teljesen a falura és a mezőgazdaságra szorított, ott viszont igen sokoldalú volt.

/folyt.köv./

de

bb 1. /a hazafias népfrent ... 18. folyt./-lm

a mezőgazdaság szocialista átszervezésének befejezéséig két fő irányban tevékenykedett a népfrentmozgalom: a szocialista átszervezés propagandájával foglalkozott és azzal, hogy a termelési kampányokat társadalmi szervezőmunkával alátámassza. az átszervezés befejezésével új helyzet állott elő, amiben a népfrentbizottságok félig-meddig megtalálták új munkaterületeiket: a szakismeretek terjesztését, a termelőszövetkezeti klubélet fejlesztését, a versenymozgalom szélesítését, a szocialista brigádok erősítését, a szövetkezeti bizottságok tagjainak oktatását jogaikra és kötelességeikre, a jogi felvilágosítást és tanácsadást, továbbá a társadalmi munka különféle formáit /műszaki tervek, fejlesztési programok kidolgozását./ stb.

a 3. kongresszus után azt a célt tűztük magunk elé, hogy a termelőszövetkezetek és az illetékes irányítószervek tevékenységét támasszuk alá, különösen a termelőszövetkezeti gazdálkodás fejlesztésére, a szövetkezeti demokrácia erősítésére és a szövetkezetek közötti kapcsolatok ápolására irányuló társadalmi munkánkkal. emellett - a földművelőszövetkezetekkel együtt - akciókat szerveztünk a háztáji gazdálkodás csökkenésének a megakadályozására, illetőleg a helyi áruezellátás javítására.

a termelőszövetkezeti szövetségek megszervezésével azonban változott a helyzet. az a törekvésünk, hogy ezekkel együttműködve mozdítsuk elő a termelőszövetkezetek fejlődését. emellett azonban továbbra is folytatnunk kell a szakismeretek terjesztését, a fiatalok mezőgazdasági pályákra való segítését, a szakemberek és az idősebb vagy fiatalabb tagok közötti szakmai és társadalmi kapcsolatok erősítését, a szövetkezeti klubélet kifejllesztését és általában a mezőgazdaság társadalmi megbecsülésének javítását falusi és városi környezetben egyaránt.

a népfrentmozgalom általános gazdaságpolitikai munkájaként tulajdonképpen csak az éves és ötéves tervek propagandája bontakozott ki. ezt a jövőben sem hanyagolhatjuk el, de most már az új mechanizmus feltételeihez kell igazodnunk. a gazdaságirányítás új rendszere ezen messze túlmenő gazdaságpolitikai és társadalompolitikai feladatokat ró ránk. ezek lényege: a nagyobb vállalati önállóság és a fokozott anyagi ösztönzés viszonyai között erősíteni a kezdeményező készséget, s egyben a szocialista morált a gazdasági életben és az egyes emberek munkájában.

/folyt.köv./

de

bb 1. /a hazafias népfront ... 19. folyt./Lm

a népfront művelődéspolitikai mozgalmi tevékenysége kezdettől fogva kiterjed kulturális életünknek szinte minden területére. különösen az iskolai oktatásban, továbbá a felnőtt analfabeták oktatásának szervezésében és a mezőgazdasági szakmunkásképzésben vált jelentősebbé a mozgalom közreműködése. ezenkívül az ismeretterjesztésben a könyvbarát-mozgalomban tevékenykedtek a népfrontbizottságok szélesebb körben. önálló művelődéspolitikai tevékenységet a mezőgazdasági szakkörök szervezésében és a politikai ismeretterjesztésben fejtettünk ki. kezdeményezéseket tettünk a tanyai népművelés, továbbá a politikai-gazdasági ismeretterjesztés fejlesztése érdekében. folytatni kell a tanyai településekről való gondoskodás, valamint a külterületek népművelésének erősítését. további feladatunk a szép eredményeket fölmutató honismereti mozgalom még szélesebb tétele és ezen belül a szocialista és más forradalmi hagyományok ápolása.

e téren lényegében két irányu a népfront-tevékenység. egyik: a szervezett és egységes népművelési tervekbe foglalt népművelési tevékenység társadalmi szervező-munkája, a másik: különféle kulturális kezdeményezések, öntevékeny vállalkozások támogatása és művelődési céljaink megfelelő befolyásolása. ilyen kezdeményezés nagyon sok van s a népfrontmozgalom - rendkívül változatos módon - be is kapcsolódik ezekbe. csak a legfőbbeket említve: irodalmi viták, író-olvasó találkozók, képzőművészeti kiállítások és ankétok, honismereti tanácskozások, város- és falufejlesztési tervek megvitatása, ünnepi hetek és napok szervezése. külön ki kell emelni ezek közül a vidéki kulturális központok kialakítására irányuló törekvéseket. ilyen téren éppen úgy, mint a kulturális élet országos társadalmi fórumainak a kialakításában, nagyon sok és hasznos munkát végezhet a népfront.

sajátságos területe a népfront művelődéspolitikai tevékenységének a társadalmi-politikai ismeretek terjesztése. e téren országwide önálló népfront-kezdeményezések is kibontakoztak, több-kevesebb sikerrel. ezeket a legnagyobb mértékben buzdítanunk és támogatnunk kell. itt kell megemlítenünk, hogy a tit-el létrehozott szervezeti kapcsolat, - amiben a 3. kongresszus foglalt állást, - nem bizonyult helyesnek. ezt tehát fel kell oldanunk, viszont az együttműködést sokoldalúan lehet és kell fejlesztenünk. e téren van is előrehaladás.

III.
a népfrontmozgalom történeti fejlődése és továbbfejlesztése.

a népfront jellege, helye és szerepe kialakult. mégis vannak nem egészen tisztázott kérdések, amelyekben - különösen a továbbfejlesztés szempontjából - állást kell foglalnunk.

/folyt.ököv./

bb 1. /a hazafias népfront ... 20. folyt./-Lm

hazánkban a népfrontmozgalom szervezeten 1941-ben kezdett kibontakozni. a főbb események és megnyilvánulási formák a következők voltak: a népszava karácsonyi száma 1941-ben, a magyar történelmi emlékbizottság megalakulása 1942-ben, a magyar front megalakulása 1944-ben, majd ugyanakor a nemzeti felszabadító bizottság létrehozása. mindezeket a fasizmus elleni harcban a balnizisták kezdeményezték és szervezték, de résztvettek benne a baloldali szocialdemokraták, a kisgazdapárt haladó tagjai és a parasztpárt képviselői is. ezek az első népfront tömörülések részben párt-szövetségként, részben a haladó erők mozgalmi szövetezés formájában jöttek létre.

a felszabadult területeken 1944 decemberében alakult meg a magyar nemzeti függetlenségi front, mint a magyar kommunista párt, a szocialdemokrata párt, a kisgazdapárt és a nemzeti parasztpárt népfront-jellegű koalíciós párt-szövetsége - a szakszervezetek csatlakozásával -, amelyhez budapest felszabadulása után a polgári demokrata párt is csatlakozott. ilyen kezdetek után fejlődött ki felszabadult országunk népfrontmozgalma, igen változatos szervezeti formák és többféle politikai törekvés változásain keresztül. a magyar nemzeti függetlenségi front pártok koalíciója volt az ország demokratikus átalakításának és újjáépítésének programjával, de oly módon, hogy a pártok külön listával indultak a két első választáson - 1945-ben és 1947-ben; viszont a kormány a front koalíciós körmánya volt. ennek megfelelően a függetlenségi front tulajdonképpen a pártközi értekezletek egyezkedéseiben valósult meg. a helyi politikai életben azonban kezdetben a nemzeti bizottságok valóságos népfront-szervek voltak, amelyekben kommunizisták, más pártbeliek és pártönkivüliek összefogása nyilvánult meg a régi hatalom bázisainak a szétverése és az új néphatalom megszerzése céljával. lényegében ugyanilyen jellegű népi szervek voltak a földosztó bizottságok is. az új demokratikus állami szervek létrehozása azonban megszüntette a népi szervek működését és szerepüket helyileg is a pártközi értekezletek vették át.

a két munkáspárt egyesülésével és a szocialista átszervezés programjának napirendre kerülésével azonban az az álláspont jutott érvényre, amely túlhaladottnak ítélte ezt a pártkoalíciót és 1949-ben megalakult a magyar függetlenségi népfront. ennek az egyesült munkáspárt - a magyar dolgozók pártja - mellett a két agrárpárt, továbbá a polgári demokrata párt és a különféle társadalmi szervezetek lettek a tagjai. ez a népfront-jellegű politikai szövetség már lényegében elvesztette pártkoalíció jellegét és a munkás-paraszt szövetség lett politikai bázisa, abban a formában, hogy az egyesült munkáspárt vezetésével szövetkeztek benne a szocialista átszervezéssel egyetértő politikai erők. ennek megfelelően az így megszerveződött népfront a választásokon egységes listával indult, s a többi pártok tevékenysége fokozatosan meg is szűnt. ez a népfront-tömörülés azonban a személyi kultusz viszonyai között teljes formálissá vált.

/folyt.köv./

bb 1. / a hazafias népfront...21. folyt./-ju

1953-ban a politikai hibák és a törvénysértések feltárása nyomán állott elő ismét olyan helyzet, amikor a népfrontmozgalom újjászervezendő volt. 1954-ben alakult meg a hazafias népfront, s ez év októberében tartotta első kongresszusát. ez szintén nem pártkoalíció volt, hanem a különféle társadalmi szervezetek és egyes személyek tömörülése a magyar dolgozók pártja köré a szocialista építés programja alapján. az akkori hatalmi harcok eredményeként azonban a népfrontmozgalom nem tudott konszolidálódni, mind jellege, mind politikai alapjai tekintetében ellentétes tendenciák ütköztek össze keretei között, s olyan irányzat is érvényre jutott benne, hogy váljék a pártönkivüliek szervezetevé, lényegében a párt ellenzékévé.

1957-ben - az ellenforradalom leverése után - teremtett tiszta helyzetet a magyar szocialista munkáspárt határozott állásfoglalása: a népfront nem a pártönkivüliek szervezete, nem is tömegszervezet, hanem széles demokratikus társadalmi, politikai tömegmozgalom, amely mint a népi-nemzeti egység kifejezője, összekapcsolja a tömegszervezeteket, társadalmi és kulturális szervezeteket; de legyen szélesebb e szerveknél, hogy hatása terjedjen ki a szervezetlen hazafias tömegekre is. ebben az állásfoglalásban a párt népfront politikája, szövetségi politikája jutott kifejezésre, s egyben a népfront létjogosultságának elismerése a szocializmus felépítésének időszakában.

ez a politika vetette meg az alapját mai népfrontmozgalomunknak, s azóta ezen az alapon bontakozott ki a hazafias népfront tevékenysége, ez alapon tisztult fokozatosan a szerepe, s ilyen jellegében vált szocialista társadalmunk állandósult intézményévé.

a népfrontmozgalom azonban nemcsak nálunk haladt előre ilyen változatos pályán, így volt ez a többi népi demokratikus országban is. ugyanazok a szervezeti és politikai elemek, amelyek nálunk befolyásolták a népfrontmozgalom történeti fejlődését, a többi országban is időről-időre előtérbe kerültek és szintén igen változatosá tették a nemzeti egységfront, a népfrontmozgalom alakulását. de hasonló módon és irányban fejlődött a népfrontmozgalom számos tőkés országban is. különösen finnországból és görögországból figyelemreméltó ez a fejlődés.

mindemellett van alapvető hasonlóság, sőt azonosság is a népi demokratikus országok népfrontmozgalmai között: lényege, a legfőbb jellege mindegyik népfront tömörülésnek, a kommunisták és a pártönkivüliek / vagy más pártbeliek / összefogása közös akcióra a szocializmus felépítéséért, a nemzeti egység alapján. az összefogás szervezési formáját tekintve ezekben az országokban két fő irány van.

-22-

f

bb 1. / a hazafias népfront.... 22. folyt./-ju

az egyik változat, hogy a népfront tömegszervezet, amelynek kollektív és egyéni tagjai vannak, s szervezetszerű tevékenységet fejt ki. a másik változat, hogy a népfront nem tömegszervezet, hanem mozgalmi egységfront, amelyben a munkáspárt, a többi pártok és a különféle társadalmi szervezetek lépnek akcióegységre s képviselőikből összetevődő bizottságok útján fejtik ki együttes tevékenységüket, közös társadalmi, nemzeti célok szolgálatában. több szocialista ország népfrontja pedig e két változat különféle kombinációt testesít meg, de mindegyiknek egyedi sajátosságai vannak, ami természetes és szükségszerű.

a mi népfrontmozgalomunknak is megvannak a nemzeti sajátosságai, amelyek folyamatosan fejlődnek és tisztulnak az 1957-ben lerakott alapokon. a hazafias népfront az osztályszövetségnek az a sajátos formája, amely a munkásosztály pártjának vezetésével, a munkás-paraszt szövetség megvalósulásának és a szocialista át-szervezés konkrét hazai feltételei között alakult ki. e fejlődés során a mi népfrontmozgalomunk fő jellemzőivé a következők váltak:

a hazafias népfront nem tömegszervezet, hanem politikai tömegmozgalom, amelynek eszmei és politikai vezetője a párt, s amely a szocialista társadalmat alkotó, lényegében azonos érdeklődésű osztályok és rétegek, párttagok és pártönkivüliek, a szocializmus építésében részt vevő erők együttműködésének legtagabb mozgalmi kerete.

a hazafias népfront-mozgalom programja a szocializmus teljes felépítése, amely a párt népfrontpolitikáján alapszik és célja minden hazafias alkotó erő bevonása a szocialista építésbe, s ezen az úton a szocialista nemzeti egység állandó erősítése.

a népfrontmozgalom állandó szervezeti keretei a népfrontbizottságok, amelyekben képviselve vannak a párt és a társadalmi szervezetek, továbbá a pártönkivül-i tömegek, tehát keretükben szervezettel is a nemzeti egységfront valósul meg.

a hazafias népfront szerepe és feladatköre sokoldalú. egyfelől törvényben meghatározott alkotmányos funkciókat lát el, másfelől a társadalmi-politikai élet legszélesebb területén tevékenykedik: széles tömegeket mozgósít szocialista és nemzeti céljaink eléréséért, szervezi a demokratikus véleménycserét a kommunisták és pártönkivüliek, a párt és állami szervek, valamint a néptömegek között.

/ folyt. köv./

-23-

f

bb 1. /a hazafias népfront... 23. folyt./-szb

a népfront ilyen jellegében és szerepében vált szocialista társadalmunk állandósult intézményévé. országunk politikai mechanizmusában olyan szerepet tölt be, ami döntő eleme a szocialista demokráciának és tömegbázisa az állami szerveknek. társadalmunkban már elfoglalta a helyét a népfront és mind több területen eredményesen be is tölti szerepét, noha fejlődési lehetőségeit még korántsem merítette ki.

tisztelt kongresszus!

alapvető kérdés, milyen jellegében fejlesszük tovább népfrontmozgalmunkat? vajon azon az uton fejleszhető-e tovább, amelyen az utóbbi időszakban haladt, vagy valamilyen irányváltásra van szükség? elnökségünk is, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottsága is mélyrehatóan megvitatta ezt a kérdést és arra az egyértelmű következtetésre jutott, hogy nincs szükség változtatásra a hazafias népfront fejlődésének eddig követett irányán. ezen az uton kell továbbhaladnunk, s 1957 óta kialakult jellegében és szerepében kell továbbfejleszteni népfrontmozgalmunkat. a szocializmus teljes felépítésének időszakában is, az új gazdasági mechanizmus feltételei között is, a nemzetközi helyzet mostani alakulása mellett is a szövetségi politikát, a szocialista nemzeti egység politikáját kell folytatnunk. ebben az időszakban is pótolhatatlan a népfront szerepe és különösen a szocialista demokrácia és nemzeti politikánk vitele szempontjából különleges jelentőségű. népfrontmozgalmunk jellegét és szerepét tehát olyannak ítéltjük, ami bevált, eredményesnek bizonyult, ezért ezeken az alapokon kell továbbhaladnunk. éppen ezért azt javasoljuk a kongresszusnak, hogy tegye magáévá ezt az állásfoglalást és mozgalmunk továbbfejlesztésének feladatai tekintetében is ennek megfelelően foglaljon állást.

mit jelent a továbbfejlesztés? az eddigi tapasztalatok helyes megítélését, a fejlődő társadalmi viszonyainknak megfelelő új feladatok felismerését és tevékenységünk módszereinek javítását, hatékonyabbá tételét.

mindenekelőtt tovább kell fejlesztenünk a népfront mozgalmi jellegét. ez azt is jelenti, hogy tovább csökkentsük munkánk tömegszervezeti vonásait és azt is, hogy növeljük mozgalmunk nyíltságát, kiterjedését. népfrontunknak nincsenek kollektív tagjai, de részesei a népfrontban megtestesülő nemzeti összefogásnak a különféle társadalmi szervezetek és mozgalmak. erősíteni kell tehát részvételüket a népfront mozgalmi tevékenységében úgy is, hogy minél több közös akciót szervezzünk. /folyt.köv./

-24-

bb 1. /a hazafias népfront... 24. folyt./-szb

a kongresszust megelőző választásokon az a törekvés már nagyrészt érvényesült. egyéni tagjaink nincsenek, tehát nem toborozhatunk új tagokat, de bővíthetjük a ténylegesen közreműködő társadalmi erők körét, különösen olyan rétegekből és helyekről, ahonnan még kevés az aktív résztvevő.

gazdagítani kell és lehet mozgalmi módszereinket is. megőrizve a bevált hagyományos módszereket, újakat is kell kifejlesztenünk, s ebben bátorítani kell a helyi területi népfrontbizottságokat is. erre nemcsak lehetőség, hanem szükség is van. a következő időszakban, a szocializmus teljes felépítésének fázisában növekednek társadalmunk olyan politikai feladatai, amikor nem egyes akciókról és szervezési kampányokról van szó - bár ilyenek is mindig lesznek - hanem a közvélemény, ~~szociális~~ ~~szociális~~ a társadalmi tudat és a közgondolkodás állandó formálásáról. ilyen feladataink bontakoznak ki a gyakorlatban a gazdaságirányítás rendszerével, a szocialista demokrácia fejlesztésével, vagy a hazafiaság ápolásával kapcsolatban. ilyen területeken fejlesztenünk kell mozgalmunk vitafórum jellegét, de mélyebbre is kell hatolnunk és a helyzetfeltárás, a helyes és haladó tendenciák erősítése, valamint a visszahúzó erők leküzdése érdekében új tevékenységi módokat is ki kell alakítanunk.

a népfront szervezettsége a szükséges mértékig helyes és elkerülhetetlen, de ezen túlmenően már az elbürokratizálódás veszélyét idézi elő. az előrehaladás útja nyilvánvaló: fokozottan társadalmasítanunk kell mozgalmi tevékenységünket. ez azt is jelenti, hogy nem az apparátust kell növelni, s nem is a népfrontbizottságok szervezeti tevékenységét, hanem társadalmi tevékenységüket. az apparátusnak is, a népfrontbizottságoknak is az a teendőjük, hogy a kifelé ható munkát szervezzék, s minél több közéleti felelősséget érző társadalmi erőt mozgósítsanak. ezért helyes különféle akciók és munkabizottságok szervezése, s az, ha ezekben minél több társadalmi szervezettel, réteggel, testülettel teremtünk kapcsolatot.

népfrontmozgalmunk továbbfejlesztése nem teszi szükségessé, hogy politikai programunk alapelvein és főirányán változtassunk. szükséges azonban, hogy társadalmi fejlődésünknek, a szocializmus teljes felépítése követelményeinek megfelelően bővítsük és gazdagítsuk feladatainkat. e követelmények tartalma változatlanul a szocialista nemzeti egység további erősítése és a szocialista demokrácia kibontakoztatása, de a problémák és a feladatok felismerésének útja és a megoldásuk érdekében végzendő feladatok sokféle és változó is. ilyen körülmények indítottak bennünket arra, hogy napirendre tűzzük a szocialista nemzeti egység politikájának néhány fő kérdését és ezekben keressük azokat a problémákat és feladatokat, amelyek megoldásában a népfront eredményesen közreműködhet. ezt még csak a kezdet, de a kongresszus további lendületet adhat törekvéseinknek.

/folyt.köv./

-25-

a hazafias népfront tevékenységi köre nagyon széles, ezt a kört tehát már nehéz lenne, s esetenként nem is lenne helyes bővíteni. mégis e téren is szükséges munkánk továbbfejlesztése, különösen az, hogy a városokban is intenzívebbé tegyük a mozgalmi tevékenységet s a városi problémákkal is rendszeresen foglalkozzunk. a népfrontmozgalom tevékenysége több irányú; a tisztánlátást segíti elő, ha megkülönböztetjük a következőket:

- a választások során betöltendő alkotmányos funkciók: ez kötött feladat, törvényes kötelesség;

- a párt és állami vezetőszervek által kezdeményezett akciók, nagyobb országos politikai és gazdaságpolitikai feladatok megoldásában segítő közreműködés és minél több társadalmi erő mozgósítása;

- ezek mellett a hazafias népfrontnak saját kezdeményezései és akciói is vannak, amelyekkel saját jellegének megfelelő módon járul hozzá a nemzeti egység erősítéséhez, a szocialista demokrácia fejlesztéséhez;

- végül, különféle egyéb tevékenységet is kell végeznie a népfrontnak, vagy azért, mert más nem végzi el, vagy azért, mert széleskörű, sokakat érintő dologról van szó.

bizonyos, hogy feladataink a jövőben is ilyen irányúak lesznek, s egyik területet sem hanyagolhatjuk el. azonban minden fajta működésünkben törekedni kell arra, hogy hatékonyabban, állandóan növekvő eredménnyel fejtsük ki tevékenységünket. különösen szükséges, hogy mind a helyi népfrontbizottságok, mind az országos testületek bátrabban és többet kezdeményezzenek, s az eddiginél több, - a népfront jellegéhez és szerepéhez illő - munkát vállaljanak a társadalmi munkamegosztásban.

népfrontmozgalmunk továbbfejlesztése ilyen széles skálán táruul élénk. hogy ebből minél többet realizálhassunk, ahhoz működési, munkaszervezési szabályainkat is fejleszteni kell. ezért terjesztjük a kongresszus elé a hazafias népfront működési szabályzatának módosítását is. a módosítás célja nem az, hogy változtassunk a népfront jellegén, hanem, hogy a fejlődés során kitisztult jellegét, bevált szervezési módszereit minél világosabban kifejezésre juttassuk. természetesen új elemek is vannak javaslatunkban, azonban ezeknek is az az értelme, hogy a népfrontmunka történetileg kialakult jellegéhez igazítsuk a szervezési és működési módszereket, jobban felkaroljuk és erősítsük a bevált régi elemeket, s újakkal váltsuk fel az elavultakat.

/folyt.köv./

de

tisztelt kongresszus!

az országos tanács nevében kérem, hogy a kongresszus mélyrehatóan vitassa meg előterjesztéseinket, s ennek eredményeként

- fogadja el az országos tanács előadott beszámolóját;

- tegye magáévá a hazafias népfront helyzetéről és feladatairól szóló állásfoglalását, amit írásban megküldtünk a kongresszusi küldötteinknek;

- fogadja el a működési szabályzat szintén írásban előterjesztett módosított új szövegét.

végül a szocialista nemzeti egység politikája főbb kérdéseire vonatkozóan kidolgozott és szintén írásban előterjesztett három vitaanyag tekintetében - amelyeket a kongresszus bizottságaiban is megvitát - úgy foglaljon állást a kongresszus, hogy azokat, a vitában kialakult módosításokkal, tanulmányanyagként elfogadja és megbizsa a megválasztandó országos tanácsot, illetőleg elnökséget, hogy bocsássa a népfrontbizottságok rendelkezésére a munkájukban való felhasználás végett.

tisztelt kongresszus!

tapasztalatokban gazdag és eredményekben is bővelkedő időszakról számolhattunk be a hazafias népfront 4. kongresszusa előtt. népfrontmozgalmunk hosszabb történeti pályájára pedig azért tekintünk vissza, hogy történeti távlatban is megítélhessük a hazafias népfront célját, jellegét és tevékenységének mérlegét. ezen az alapon határozottan állást foglalhatunk a népfrontmozgalom továbbfejlesztése tekintetében. tevékenységünk szilárd politikai alapokra támaszkodik, elegendő tapasztalatot szereztünk ahhoz, hogy munkánkban a bevált régi módszereket alkalmazzuk és továbbfejlesszük, s azokat haladó újakkal is gyarapítsuk. a jövőben is lényegében ugyanazt kell tennünk, amit a hazafias népfront újjászervezése óta eltelt évtizedben tettünk, de mindig jobban és hatékonyabban. szilárd meggyőződésünk, hogy mozgalmunk munkája értékes, sőt nélkülözhetetlen hozzájárulás nemzeti céljaink eléréséhez, a szocializmus teljes felépítéséhez hazánkban./mti/

--

bb 2. kállai gyula beszéde

/-s zs bs

1968. április 17.

rendelkezésre bocsátjuk kállai elvtárs megnyitó beszédét, amely a hazafias népfront iv. kongresszusán, szerdán hangzik el.

a beszéd embargós feloldásig !

x x x

tisztelt kongresszus!

kedves elvtársak !

kedves vendégeink!

a hazafias népfront iv. országos kongresszusa mozgalmunk csaknem 30 éves történetének újabb kiemelkedő állomása. hazánk politikai életének nagy jelentőségű eseménye ez: az egész nemzet hivatott fóruma ült össze, hogy tanácskozzék olyan fontos kérdésekről, mint országunk további felemelkedése, népünk jólétének, kulturájának további fejlődése, hazánk és a világ békéjének biztosítása.

szeretettel üdvözlöm kongresszusunk küldötteit, a szocialista nemzeti egységért, hazánk felvirágoztatásáért, a nemzetközi békéért és biztonságért folytatott harc képviselőit.

Őszinte tisztelettel és barátsággal üdvözlöm a külföldi testvéri népfront- és nemzeti egységfront- mozgalmak képviselőit, akik elfogadták meghívásunkat, s résztvesznek kongresszusunk munkájában.

tisztelt kongresszus !

négy évvel ezelőtt, 1964. márciusában tartottuk legutóbbi kongresszusunkat. az azóta eltelt idő alatt alapvető céljainknak megfelelően a hazafias népfront- mozgalom résztvett hazánk minden nagy kérdésének megvitatásában és megoldásában. ismételten bebizonyosodott, hogy a szocialista Magyarország csakis a nemzet minden erejének összefogásával teremthető meg, s ebben fontos politikai szerepe van a hazafias népfrontnak. a hazafias népfront a szocialista Magyarország teljes felépítésének nélkülözhetetlen tényezője lett.

/ folyt.köv./

- 28 -

de

bb 2./kállai gyula beszéde.. 1. folyt./-s

kongresszusunk feladata, hogy az elmúlt idők tapasztalatai, s a jelenlegi körülmények figyelembe vételével meghatározza a mozgalom legközelebbi konkrét tennivalóit. ez a feladat- meghatározás, s a további munkára való felkészülés már a kongresszust megelőző hónapokban megkezdődött. csaknem négyezer falugyűlést és száz városi gyűlést tartottunk, amelyeken mintegy fél-millió állampolgár vett részt. sok ezer ember mondott véleményét hazánk helyzetéről, pártunk, kormányunk tevékenységéről, a népfront munkájáról. ezeken az eszmecseréken szóba került fejlődésünk minden alapvető, fontos kérdése. a viták igazolták, hogy a tömegek helyeslik pártunk és kormányunk politikáját, készek annak valóraváltására.

az előkészületek során újjáválasztották a népfront-bizottságokat. örvendetes, hogy nagyon sok fiatal, a közéleti tevékenységet most kezdő honfitársunk kapcsolódott be bizottságaink munkájába. sorainkban most együtt vannak azok, akik már a fasizmus ellen vívott harc időszakában, azok, akik a szocialista hatalom kivívásáért és megszilárdításáért folytatott küzdelem során, s azok is, akik most, legújabbán jegyezték el magukat a népfronttal. mozgalmunk igazi erejét és befolyását éppen az adja, hogy benne harmonikusan együtt dolgoznak a nemzeti összefogás, a nemzeti egység gondolatának különböző nemzedékekhez tartozó harcosai. abban a meggyőződésben köszöntjük a népfront régi és új küzdőtársait, bizottságaink régi és új tagjait, hogy tradícióinkhoz hiven közös erőfeszítéseket tesznek hazánk felvirágoztatásáért.

a hazafias népfront munkájának értelmét történelme során mindig az adta, hogy a munkásosztály vezetésével a nagy nemzeti célok megvalósítására tömörítette a társadalom erőit.

nemzeti egységtörekvésekkel történelmünk korábbi szakaszaiban is találkoztunk. szilárd és erős nemzeti összefogás azonban csak akkor vált lehetővé, amikor a történelem színpadán megjelent a tudományos szocializmus eszméivel felfegyverzett munkásosztály, amelynek céljai nem a szűken vett osztályérdekeket, hanem minden elnyomott osztály és réteg érdekeit fejezik ki. ezért a körülötte kialakuló egység már nem ideiglenes, hanem állandó jellegű, s a történelmi fejlődés újabb és újabb szakaszaiban nemcsak hogy fennmarad, hanem erősödik is. ezt bizonyítja a fasizmus és a háború ellen vívott harcunk, majd hazánk felszabadulása után az ország újjáépítéséért, a régi, korhadt, reakciós rendszer maradványainak eltakarításáért, s a demokratikus fejlődés biztosításáért folytatott küzdelemünk.

/folyt.köv./

- 29 -

de

bb 2./ kállai gyula beszéde... 2. folyt./-s

amikor pedig a magyar munkásosztály pártja pár évvel a felszabadulás után meghirdette a szocializmus építésének programját, ezzel valamennyi elnyomott és kiszákmányolt osztály és réteg érdekét, minden dolgozó felemelkedésének egyetlen lehetőségét, az igazi nemzeti ujjaszületés, a nemzeti egység, az osztályok közötti testvéri viszony szilárd és megdönthetetlen alapjait teremtette meg. népfront- mozgalmunk társadalmi bázisa a szocializmus talaján tehát tovább szélesedett, s ma már felöleli az egész nemzetet. ez a népfront- mozgalom alapvető politikai tapasztalata, amelyet a magyarországi fejlődés is igazol.

a népfront politika mindenkor a nemzet legszentebb érdekeit kifejező, igazi nemzeti politika volt, amelyet a legnagyobb következetességgel a munkásosztály és pártja képviselt, amelyért a legtöbb áldozatot hozta. ezzel a munkásosztály tekintélye és becsülete az egész nemzet előtt megnövekedett, s kivívta társadalmi vezetőszeropét.

a mi népfront- mozgalmunk negatív és pozitív példákkal is igazolhatja azt a megállapítást, hogy - bár a szocialista forradalom osztályharcban, sőt, néha igen éles osztályharcban megy végbe - helyes politika esetén ez a küzdelem nem bontja meg a munkásosztály vezette dolgozó tömegek egységét, mert a harc nem a dolgozó osztályok között, hanem a nép és elnyomói, a nép és a reakció erői között folyik. a szektás, szűkkeblű politika a szocialista építés viszonylag békés szakaszaiban is gyengítette a nemzeti összefogást, viszont a helyes szövetségi politika olyan nagyhorderejű forradalmi átalakulást is, mint amilyen a mezőgazdaság szocialista átszervezése volt, az erősödő és szélesedő nemzeti egység talaján valósíthatott meg. ezért a szocialista építőmunka sikerei elválaszthatatlanok a párt helyes szövetségi politikájától, s az ennek nyomán erősödő nemzeti egységtől.

a magyar kommunisták pártjának történelmi érdeme, hogy sok nehézség között járatan utakon haladva, saját hibáival is szembenézve és leküzdve azokat, győzelemre vitte ezt a helyes politikát; de történelmi érdeme ez azoknak is, akik hallgattak a párt hívó szavára és jóban, rosszban kitartottak mellette.

/ folyt.köv./

- 30 -

bb 2./ kállai gyula beszéde... 3. folyt./-s

a szocializmus megváltoztatta magyarország gazdasági-társadalmi arculatát. felszámoltuk a régi tőkés- földesuri rendszert; a dolgozó tömegek kiszákmányolását és elnyomását. leraktuk a szocialista társadalom alapjait. ezzel megszüntettük az ezeréves nemzeti átoknak nevezett széthúzás és viszálykodás gazdasági és társadalmi okait. ma társadalmunk valamennyi osztályának és rétegének lényegében közösek az érdekei, ami a legszélesebb és legszilárdabb nemzeti összefogás lehetőségét teremtette meg. a nemzeti érdek most vált közössé, azonossá és kézzelfoghatóvá az egész társadalom számára, amikor alapvető célunk a szocializmus teljes felépítése a tízmillió magyar személyen ügye lett.

ezt a célt a magyar szocialista munkáspárt legutóbbi kongresszusai jelölték ki. munkánkban most első helyre került a szocialista termelési viszonyok továbbfejlesztése, a szocialista ipar és mezőgazdaság felvirágoztatása, gazdaságunk műszaki-technikai színvonalának emelése, termékeink minőségének javítása. mindez feltétele az életszínvonal további fokozatos emelésének, a kultúra, a műveltség, az erkölcs fejlesztésének is. társadalmunk alapjai szocialisták, most el kell érniük, hogy magyarország ne csak alapjaiban, hanem berendezkedésében, intézményeiben, szokásaiban, erkölcsében is szocialista legyen.

a gazdasági reformmal van programunk a szocialista termelési viszonyok, a szocialista gazdaság továbbfejlesztésére és felvirágoztatására. a gazdasági reform a szocializmus teljes felépítésének része, annak eszköze, sikeres megvalósítása tehát nemzeti cél. éppen ezért a hazafias népfront országos tanácsa magáévá tette a reform gondolatát. meggyőződésem, hogy a kongresszus jóváhagyólag tudomásul veszi az országos tanácsnak azokat az állásfoglalásait, amelyekkel mozgalmunk nevében arra is kötelezettséget vállalt, hogy minden erejével segíti a reform végrehajtását.

/ folyt.köv./

- 31 -

bb 2. / kállai gyula beszéde... 4. folyt./-ju

a gazdasági reform mellett, azzal együtt, a szocializmus teljes felépítésének fontos eszköze és célja a szocialista demokrácia szélesítése. ez nélkülözhetetlen lendítő erő ahhoz, hogy a tömegeket még nagyobb arányban vonjuk be a szocialista építőmunka feladatainak megoldásába, s ezzel együtt az állami és közéleti ügyek intézésébe. ezzel a kérdéssel súlyának és jelentőségének megfelelően foglalkozik az országos tanács beszámolója. tesszük ezt azért, mert a demokratizmus erősítése, szintén nemzeti ügy; magasztos, nagy feladata népünknek.

a szocialista demokrácia további szélesítését jelentette az országgyűlési képviselők új választási rendszerének bevezetése. ennek első eredményei már is mutatkoznak az országgyűlés és a képviselők munkájában. a kialakult új gazdasági-társadalmi viszonyainknak megfelelően javítjuk, egyszerűsítjük, s tovább fejlesztjük az államhatalmi és államigazgatási szervek munkáját. állami és társadalmi életünkben elért fejlődés eredményeit - mint azt pártunk IX. kongresszusa elhatározta - az új alkotmányban kell majd összegezni. azokat a nagy lehetőségeket, amelyeket a demokratizmus számára fejlődő állami és társadalmi rendünk biztosít, szocialista módon kell érvényesíteni, hogy a tömegek megfelelően tudják gyakorolni demokratikus jogukat, ez azonban nem egyszerűen ünnepi kinyilatkoztatások, vagy szubjektív elhatározások, hanem szilvós tömegpolitikai munka kérdése. nem ösztönös, még kevésbé anarchikus folyamat eredménye, hanem az objektív társadalmi-gazdasági feltételek megteremtése és a tömegek eszmei-politikai, erkölcsi nevelése nyomán valósul meg, amelyet a párt -, állami - és tömegszervezeteknek rendszeresen és módszeresen kell végezniük. az kell hozzá, hogy mindenki ismerje jogait és kötelességeit, legyen tájékozott országa helyzetének és fejlődésének nagy kérdéseiben éppugy, mint üzeme, vállalata kisebb kérdéseiben. ismerje ezek megoldásának lehetőségeit, s ezekben a saját felelősségét és tennivalóit is. ez az alapja annak, hogy kibontakoztathassuk a nép alkotó erőt.

a tömegek alkotóerejének, aktivitásának kibontakoztatása fontos tényező abban is, hogy történelmileg belátható időn belül megvalósuljon a szocializmus teljes felépítése. hogy ez milyen hosszú idő alatt következzen be, arra nem lehet konkrét választ adni. mindenféle dátum kijelölése tudománytalan prognózis jóslás lenne. egyet azonban határozottan tudunk és állítunk! előrehaladásunk tempója mindenképpől tőlünk, a mi erőfeszítéseinktől, rátermettségünktől, a mi munkánktól függ. ha jól, helyesen határozzuk meg legfontosabb feladatainkat, ha képesek leszünk ezek megoldására a tömegeket mozgósítani, ha maximális mértékben hasznosítjuk adottságainkat, fejlődésünk üteme gyorsabb, a szocializmus teljes felépítésének időtartama rövidebb lesz.

/ folyt. köv./

-32-

bb 2./ kállai gyula... 5. folyt./-ju

azt hiszem kijelenthetem, hogy a hazafias népfrontmozgalom megtisztelő feladatának érzi, hogy ebből a munkából is kivegye a részét. a népfront munkájának ma nagyobbak a lehetőségei, jobbak a feltételei, mint bármikor korábban voltak. munkánk sikerét ma első sorban azon mérhetjük le, milyen eredménnyel tudjuk mozgósítani az alapjában azonos érdekű osztályokat és rétegeket, a legszélesebb tömegeket nemzeti célkitűzéseink - a szocializmus teljes felépítése, a béke, a nemzeti függetlenség védelme, a társadalmi haladás - megvalósítása érdekében.

tisztelt kongresszus!

kedves elvtársak!

a mi népfront-mozgalmunk alapvető külpolitikai feladata a magyar nemzeti függetlenség és szuverenitás, a nemzetközi béke és biztonság védelme.

nemzeti függetlenségünk, békénk, szocialista építőmunkánk védelme eltérhetetlen szálakkal fűz egybe bennünket a szovjetunióval, s a testvéri szocialista országokkal. barátságunk és együttműködésünk a szovjetunióval népünk szent nemzeti érdeke: amelynek ápolását és erősítését a hazafias népfront megtisztelő kötelességének tartja.

a nemzetközi élet eseményei mindig mozgalmunk figyelmének középpontjában állottak. miként korábban a fasizmus elleni harc, úgy ma a nemzetközi reakció, az imperialista agresszió és háborus fenyegetések ellen vívott küzdelem is megköveteli a harcú erőknél, a világ népeinek legszélesebb egységfrontját.

bár az imperializmus kénytelen számba venni a nemzetközi erőviszonyokban végbement változásokat, agresszív természetét nem változtatta meg, csak új módszerekkel küzd régi céljainak megvalósításáért. az imperializmus és különösen az amerikai imperializmus napjainkban is, ahol csak tud, provokációkat, puccsokat és helyi háborukat szervez a népek szabadsága és függetlensége, az egyetemes béke ellen.

/ folyt. köv./

-33-

bb 2. / kállai gyula6. folyt./-ju

mégis, ennek ellenére, töretlen hittel valljuk, hogy ma is, most is reális és megvalósítható az a célkitűzés, hogy a háborút - mind a világméretű tömeggyilkosság, mind a helyi korlátozott öldöklés formájában - mindörökre kiküszöböljük az emberiség életéből. ennek a bátor célkitűzésnek az anyagi és politikai lehetőségét olyan tényezők teremtik meg, mint a békéért küzdő államok csoportja, élén a szocialista országokkal; a nemzetközi munkásosztály; a nemzetközi kommunista mozgalom; a békéért felépő, nagy politikai befolyással rendelkező nemzetközi tömegszervezetek és a világ számos országában megtalálható békeharcos tömegmozgalmak. korunk békemozgalma lényegesen különbözik a második világháború előtti, a háborút követő évek békemozgalmától. legfőbb jellemzője, hogy ma már nemcsak két világhatalom közötti fegyverszünet meghosszabbításáért, hanem a tartós békéért, hanem az általános, az egyetemes békéért küzd.

a nemzetközi reakció, az imperialista agresszió ellen, a békéért, a demokráciáért, a társadalmi haladásért vívott harc ma már a tömegmozgalmak hagyományos színtereitől a nemzetközi politikai és diplomáciai fórumokig terjed. mivel a mozgalom ilyen sok hadszíntéren küzd, elengedhetetlen, hogy az alapvető és fő kérdésekben egységesen lépjen fel. a nemzetközi békemozgalom önálló tényező, amely mind több ország külpolitikájára hatással van, de egyetlen ország külpolitikájától sem függ. kétségtelen azonban az is, hogy nem járhat a békét követő országok külpolitikájától külön utakon, hacsak nem akarja saját esélyeit és harci erejét csökkenteni. a békéért folytatott harc sikere nagyon sok vonatkozásban attól függ, milyen egységesek a szocialista és békeszerető nem szocialista országok nemzetközi külpolitikai lépései és a békemozgalom tömegakciói.

az antiimperialista egységfront alapja a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom egyöntetű fellépése. elsősorban ezért van döntő jelentősége a nemzetközi kommunista mozgalom egységének megszilárdítására irányuló erőfeszítéseknek. a budapesti konzultatív tanácskozás sikere, s a nemzetközi kommunista mozgalom nagy tanácskozásának összehívása valamennyi antiimperialista, békeszerető erő nagy nyeresége. ezért üdvözli a mi népfőnt-mozgalmunk is az év végén moszkvában összeülő tanácskozást.

/ folyt. köv-/
f

bb 2. / kállai gyula... 7. folyt./-ju

kongresszusunk nyugodt lélekkel megállapíthatja: a hazafias népfőnt-mozgalom mindenkor igyekezett eleget tenni nemzetközi kötelezettségének. a magyar népköztársaság külpolitikájának népünk akaratának, nemzeti érdekeinknek megfelelően valamennyi alapvető nemzetközi kérdésben helyes álláspontot foglalt el.

mozgalmunk teljes szolidaritásáról és támogatásáról biztosította és biztosítja a szabadságáért küzdő vietnami népet. népünk csodálattal és tisztelettel adózik hősi harcuknak, amelyet a világimperializmus vezetőjének agresszív, jogtörő, hódító háborúja ellen vívnak. mindig mély meggyőződéssel vallottuk, s mondjuk ma is: ebben a küzdelemben a győzelem az igazság, a jog, a nemzeti függetlenség, a társadalmi haladás - tehát a vietnami nép oldalán lesz! meggyőződésem, hogy kongresszusunk nevében jelenthetem ki: velük voltunk - és velük leszünk igazságos harcukban mindaddig, amíg ki nem vívják végső győzelmüket az amerikai imperialista agresszió felett.

mozgalmunk - népünk világosan kinyilvánított akaratának megfelelően - egységesen elítélte az amerikai imperializmus által támogatott izraeli agressziót a haladó arab népek ellen, a szocialista és más békeszerető erők határozott fellépése, az arab népek összefogása megállította az agresszort. bár súlyos károkat okoztak - fő céljukat, a haladó arab rendszerek megdöntését nem érték el. mint akkor, a harcok idején, úgy most is támogatjuk a közel-keleti arab népeket, teljes sikert kívánunk nekik az izraeli agresszió következményeinek felszámolásáért folytatott diplomáciai, politikai és gazdasági erőfeszítéseikben.

fontos feladatunknak tartjuk, hogy a magunk eszközeivel közreműködjünk az európai béke és biztonság megszilárdításában.

népünk, amelyet a reakciós német imperializmus kétszer sodort világháborúba, mélyen elítéli a nyugatnémet monopolizma mai revansista törekvéseit. felémeli intó szavát, mert a német szövetségi köztársaságban ujjáéledő fasiszta párt újból fenyegeti az európai népeket. az európai béke és biztonság megerősítésének útja a második világháború után kialakult tényleges európai helyzet, a két németország létének és államhatárainak elismertetése.

/ folyt. köv./
f

bb 2. / kállai gyula...8. folyt./-ju

mozgalmunk a népek barátságának és együttműködésének fóruma is. mind eddig - a jövőben is mindent megteszünk, hogy megfeleljünk ennek a feladatunknak is és erősítsük a népek közötti egyenjogú együttműködés, a testvéri barátság szálait.

tisztelt kongresszus!

kedves elvtársak!

amikor munkánkat megkezdjük, kifejezzük azt a szilárd meggyőződésünket, hogy mozgalmunk kongresszus magas fórumáról ismételten kinyilvánítja egyetértését nagy nemzeti célkitűzésünkkel, a szocializmus teljes felépítésével, a kivétel nélkül és hatékonyan hozzájárul annak megvalósításához.

meggyőződésünk, hogy kongresszusunk vitája, javaslatai, és állásfoglalásai tovább erősítik társadalmi osztályaink és rétegeink összeforrottságát, segítik népünk anyagi, erkölcsi és kulturális felemelkedését.

meggyőződésünk, hogy kongresszusunk ismételten kifejezi teljes egyetértését a magyar népköztársaság külpolitikájával, az imperializmus ellen, a békéért, a társadalmi haladásért folytatott állhatatos küzdelmével. a népfront-mozgalom továbbra is mindenkor azok oldalán lesz, akik a nemzeti függetlenségért, a demokráciáért, a szocializmusért, az egyetemes békéért bontották ki harc zászlaját.

kedves elvtársak!

/ folyt. köv./

bb 2. / kállai gyula ... 9. folyt. /ju

amikor ismételten üdvözlöm a hazafias népfront iv. kongresszusának küldötteit és meghívottait, kedves vendégeinket, s tanácskozásunk minden résztvevőjét, engedjék meg, hogy kifejezzem azt a meggyőződésemet, hogy kongresszusunk újabb nagy állomás lesz a szocialista nemzeti egység erősítésének, hazánk további felvirágoztatásának, népünk boldogulásának, a szocialista Magyarország teljes felépítésének történelmi útján. /mti/

--

fa

bb 3. az év végéig lebontják a tetei palotát - hatvannégy millió forint idén a budavári palota építésére - megkezdik a volt karmelita kolostor helyreállítását

i sb/lk-lm ie

1968. április 17.

a budavári palotában előreláthatóan jövőre újabb terület nyílik meg a nagyközönség előtt: a keleti palotakert. a kert-építők a duna felőli várfal tövében elvégezték már a földmunkák nagy részét, s az év végére befejezik a sétányok, lépcsők és virágágyások építését. ezzel tehát a várhegy legszembevetőbb oldalán kialakul a déli és keleti lejtők összefüggő kertje. ennek a területnek végleges rendezéséhez szükséges még azonban a fővárosi tanács közreműködése is, hogy mielőbb megépüljön a clark ádám téri új bekötőt.

az idén mintegy 64 millió forintot költenek a budavári palota építésére. a délnyugati szárnyon, a nemzeti könyvtár leendő otthonának épületein a kőfaragók dolgoznak: kicserélik a homlokzat megsérült köelemeit. a ferdinánd kapu felől jól látható újvilág-kerti homlokzatot már rendbehozták és a nyár közepéig restaurálják a dózsa györgy térre néző kőfalat és díszeket is. megérkezett egyébként az első szállítmány a könyvtári raktártornyok fémprofiljaiból, s rövidesen, a rozsdamentesítés és a mázolás után, hozzáfognak a szereléshez. az év végére eltávolítják a romos teleki-palota falait. eddig csak hagyományos módon, lényegében kézi erővel bontották az épületszerkezeteket, de a nyáron - a többi épületre veszélytelenebb várfalmenti oldalon - robbantással gyorsítják a munkát. újabb munkaterületet is kaptak most az építők, miután a volt karmelita kolostor félig-meddig ép helyiségeiből végre elköltözött a könnyűipar disztribúciós-raktára. az idén szerkezet-helyreállítás és átalakítás végeznek, s valószínűleg még az év végéig tető alá kerül az épület. a palota többi épületében főleg szerelők és szakipari munkások dolgoznak. a beruházók véleménye szerint azonban a középületépítő vállalatnak nagyobb erőt kellene összevonnia, hogy határidőre, 1973. végére befejezzék a budavári palota építését./mti/

- 38 -

bb 4. a budai részen mérsékelten, a peremkerületekben gyorsabban növekszik a lakosság száma

i hi/gg-lm zs

1968. április 17.

budapest lakosságának területi elhelyezkedése az utóbbi másfél évtizedben kiegyenlítettebbé vált - állapították meg a statisztikusok. 1949-ben például még a lakosság 77.7 százaléka élt a város pesti oldalán, ez az arány a múlt esztendőben 2 százalékkal csökkent, s jelenleg a népesség csaknem egynegyede a budai körzetekben lakik. a lakosság tömörülése kerületenként változott: a 5-9. kerületekben 1910-ben - az említett körzetek jelenlegi kiterjedését alapul véve - még a budapestiek 50 százaléka összpontosult, most csupán 27 százaléka. ezzel szemben emelkedik a külső városrészekben lakók aránya. a fővároshoz csatolt területeken például 1910-ben az össznépesség mintegy 20 százaléka lakott, most viszont itt találjuk a lakosság harmadát. a külső övezetekben élők száma egyébként meghaladja a 630 ezret.

a lakosság egyenletesebb eloszlása ellenére a belső városrészek még mindig igen zsúfoltak. a laksűrűség sok helyen eléri, sőt meghaladja hektáronként az ezer főt, a peremkerületekben viszont igen alacsony, sok helyen még a negyvenet sem éri el. emiatt budapest népsűrűsége - szemben más fővárosokéval - igen alacsony, a múlt év elején például egy-egy négyzetkilométernyi területen átlag 3744 lakos élt. jelenleg mindössze egy budai és nyolc pesti kerület népsűrűsége haladja meg a négyzetkilométerenkénti ötezres átlagot.

még egy érdekes adat: 1949-1966 között budapest lakossága 378 ezerrel gyarapodott, ebből 126 ezer a budai, 252 ezer a pesti oldalra jutott. a legnagyobb mértékben - 46 000-rel - a 11. kerület létszáma gyarapodott, de igen jelentős - 30 000-nél több - zugló és pestlőrinc lakosságának számbeli növekedése is. /mti/

..-

bb 5. sikerült az operáció - kizöldült az erkel-fa

vid kz/sk-lm ká

1968. április 17.

a múlt év nyarán nagyerejű vihar tépázta meg a gyulai várfürdő nevezetességét, a 180 évesre becsült erkel-fát. a kertészek nyomban „operációt”, hajtottak végre a híres famatuzsálemen. a műtét sikerült: április közepére ismét kizöldült az óriás mezei juhar lombja./mti/

..-

- 39 -

bb 6. megkezdődött az országos tanulmányi verseny második fordulója

i vt/lk/-s zs la

1968. április 17.

Szerdán megkezdődött az idei országos középiskolai tanulmányi verseny második fordulója. Az első napon matematikából, biológiából, valamint magyar nyelv és irodalomból készítették el verseny-dolgozatukat azok a fiatalok, akik a legeredményesebben szerepeltek az első /iskolai/ fordulóban. Csütörtökön kerül sor a fizika és a történelem-dolgozat megírására, pénteken kémiai és földrajzból, szombaton pedig könyvtelből írnak zárthelyi dolgozatot a versenyzők.

biológiából az első fordulóban nyolcszázán indultak, közülük háromszázhuszonhatan kerültek a második fordulóba. Kémiaiából az első forduló résztvevőinek száma mintegy 750 volt, közülük a második fordulóba 233 versenyző jutott.

matematikából, fizikából, kémiaiából, biológiából és könyvtelből a második forduló egyben a verseny döntője. Magyar nyelv- és irodalomból, történelemből, földrajzból a legjobbak még szóban is összemérik tudásukat, számukra akkor dől majd el véglegesen a verseny eredménye./mti/

--

bb 7., fekete sereg,, pécsett

a vid-kz/sk/-s ká la

1968. április 17.

Rigók szállták meg Pécs városát. ellepték a szőlőket és a gyümölcsösöket, a tereket és a parkokat, sőt a belváros kis zöld szigetein is megjelentek. az ellenállhatatlanul terjeszkedő, fekete sereg,, - mint megfigyelték - egyes gyengébb madárfajokat kiszorított eddigi fészkelő körzetükből. a városban található vadszőlő - és jászminbokrok körül egész rigótáborok alakultak ki. lakásuk egyúttal éléskamra is, mivel előszeretettel fogyasztják e cserjék száradt bogyóit. a pécslak természetesen örülnek a „fekete sereg,, hódításának, a kedves madarak nemcsak hasznot hajtanak, de vidám fütykenc-ertjükkel gyönyörködtenek is./mti/

--

- 40 -

bb 8. hírek a madácból

i pr/tm/-s zs la

1968. április 17.

befejezéshez közelednek a madách színház új bemutatójának próbái: a társulat április 26-án tüzi műsorára Illyés Gyulának, „a kegyenc,, című színművét. a történelmi környezetben játszódó drámát Vámos László rendezi, s főbb szerepeiben Gábor Miklóst, Mensáros Lászlót, Pécsi Sándort és Tolnay Klárit láthatják viszont a nézők.

x x x

nívódíjjal jutalmazta a művelődésügyi minisztérium a madách kamaraszínházának „néro játszik,, című produkcióját.

x x x

egy éve mutatta be, s a napokban már századszor játszotta a madách színház a „kaviár és lencse,, című vígjátékot. rendezője, Kerényi Imre most vendégként állítja színpadra a művet a szabadkai magyar színházban. a szabadkai színház egyébként azt tervezi, hogy előadásaihoz egy-egy alkalommal vendégként meghívja a budapesti előadás főszereplőit./mti/

--

bb 9. véget ért a szalonkahuzás

a vid-kz/-sk/-s ká la

1968. április 17.

Véget ért a szalonkahuzás a Bükk erdőiben. a hirtelen jött áprilisi lehülés az idén csaknem másfél héttel meghosszabbította a gyorsröptű madarak huzását. a vadászok nem panaszkodhatnak szerencsésükre: több mint félszáz izes husu madarat kaptak puskavégre. az idény érdekessége, hogy a szalonkák egy része nem repült tovább észak felé. a magas-tátra helyett a Bükkben költenek./mti/

--

- 41 -

bb 10. ítélet csempész- és üzérkedési ügyben

1 bc/hné-lm zs

1968. április 17.

kurt peschka, 25 éves főiskolai hallgató, bécsi lakos osztrák állampolgár üzleteléssel kötötte össze magyarországi turista-utját. rövid időn belül 12 alkalommal járt magyarországon, s a magával hozott nagymennyiségű árut értékesítette, - egy részét Lichttag Imréné honig Rozália, 54 éves budapesti trafikáru kiskereskedő útján. utolsó útja alkalmával, amikor a gépkocsijában elrejtve akart árucikkeket becsempészni, leleplezték peschkát. Lichtagnének radeu setiadji pribádi, 25 éves budapesti tanuló indonéz állampolgár is nagymennyiségű külföldi eredetű árucikkeket adott el. az asszony külföldről rendszeresen kapott csomagokat, s ezek nagy részét a vámelőírások kijátszásával, ismerősei címére küldte, külföldi rokonaitól pedig - magyarországi látogatásuk alkalmával - jelentős mennyiségű csempészárut vett át.

a bíróság kurt peschkát hétnapi szabadságvesztésre ítélte, s elrendelte, hogy a büntetés letöltése után utasítsák ki magyarországról. radeu setiadji pribádi büntetése másfél évi szabadságvesztés. Lichttag Imrénét szintén másfél évi szabadságvesztésre ítélte a bíróság, de betegségére tekintettel a büntetés végrehajtását öt évi próbaidőre felfüggesztette. az ügy többi szereplőjét felfüggesztett szabadságvesztésre, illetve pénzbüntetésre ítélték. több elítéltet mintegy 110 000 forint elkobzást pótló egyenérték megfizetésére köteleztek, s elrendelték a lefoglalt csempészárú elkobzását. /mti/

- 42 -

bb. 11. az új mechanizmus első tapasztalatai a mezőgazdaságban, az élelmiszeriparban és a közlekedésben - a mém és a kpm tájékoztató jelentése a gazdasági bizottság előtt

1 sl/lk/ie/gy/la

1968. április 17.

dr. dimény Imre mezőgazdasági- és élelmiszerügyi-, valamint dr. csanádi György közlekedés- és postaügyi miniszter tájékoztató jelentést terjesztett a kormány gazdasági bizottságának legutóbbi ülése elé az új mechanizmus első tapasztalatairól.

a mém jelentése megállapítja, hogy a tárca területén az átállás általában zavar nélkül történt. a reformmal kapcsolatban nem tapasztaltak olyan problémát, amely az élelmiszeriparban, a lakosság élelmiszer-ellátásában, vagy a külkereskedelmi forgalomban fennakadást okozott volna. sőt, az év első két hónapjában valamennyi fontosabb cikkből nagyobb volt a termelés, mint az előző év hasonló időszakában. a felvásárlás is kedvezően alakult. a fontosabb vágóállatokból és állati termékekből 36 százalékkal vásároltak fel többet, mint tavaly és 20 százalékkal többet, mint 1966 hasonló időszakában. az állatállomány az ösztönző intézkedések hatására növekvő tendenciát mutat.

az értékesítés általában összhangban van az élelmiszeripari termeléssel. az értékesítési szerződések kötése általában kedvezően halad. bár a szabadpiaci forgalom bővült, ez nem okoz nehézségeket a központi készletek gyűjtésében.

a lakosság élelmiszerellátása kielégítő, nyugodt, kiegyensúlyozott. a megnövekedett huskészletek ebből a cikkből is lehetővé teszik a lakosság folyamatos ellátását. a tej, a vaj és különösen a sajt fogyasztás az árcsökkentés hatására lényegesen nőtt, és a készletek lehetővé teszik a fogyasztás további fokozását.

az élelmiszerek exportjára, a vállalatok között új, szoros kapcsolatok alakultak ki, és sokféle cikkből - gyümölcskonzervből, élesztőből, vágottbaromfiból, szalámiból, mélyhűtött áruból, stb. - fokozódott a kivitel.

/folyt. köv./

8.02/ju

- 43 -

sl
9.30.ks

bb. 11. / az új mechanizmus.... 1. folyt./ gy

a külföldi értékesítéssel kapcsolatban azonban bizonyos problémák is felmerültek. bár az export-import engedélyezések meggyorsultak, az engedélyezés egyes esetekben még mindig elhúzódik. tapasztalható hitelproblémák is. a tőkés országokba exportált termékek értékét csak hetek elteltével kapják meg a vállalatok, viszont az importcikkek árát már az akkreditív megnyitásokor, tehát jóval az áru feladása előtt letétbe kell helyezni. emiatt igen magas a kamatterher.

a jelentés ezután a beruházások kérdéseit érintve arra hívja fel a figyelmet, hogy az új építkezések általában jelentős késésekkel indulnak. a beruházásokkal kapcsolatos jogszabályok egy része csak későn jelent meg, a konkrét hitelezési feltételeket ugyancsak későn ismerték meg. bár a legfőbb anyagokból az elmúlt évhez képest javult az ellátás, a kereslet általában ma is meghaladja a kínálatot. nehezen lehet hozzájutni különféle építőanyagokhoz, hiány van hullámdobozból, konzervüvegekből, vaskohászati anyagokból. javulás tapasztalható a mezőgazdaság gép- és alkatrész, növényvédőszer- és csomagolóanyag-ellátásban.

a kpm jelentése utal arra, hogy a közlekedés- és postaügyi tárca területén a csökkenők nélkül történt az áttérés az új mechanizmusra. az utasok száma növekedett, az áruszállítás azonban - a nemzetközi közúti forgalom kivételével - elmaradt a tavalyitól. a vállalatok ugyanis az év első hónapjaiban az új lehetőségeket, a kilátásba helyezett kedvezményeket latolgatva egy ideig vártak áruik szállításával. az áruszállítás átmeneti csökkenéséhez az új beruházások indulásának elhúzódása és a viszonylag hosszan tartó leltározás is hozzájárult. a máv és az autóközlekedési tröszt bizonyos fuvarokra és előszállításokra 10-20 százalékos tarifa-engedményekkel ösztönzi a vállalatokat. a máv ezen felül a kocsik megrendelésére előírt határidőket 4-8 nappal általában egy napra csökkentette, kedvezőbb feltételeket teremtett a kocsilemondásra és megszüntette a kényszerkirakást is. az áruszállítások mértéke az átmeneti csökkenés után a közeljövőben már valószínűleg eléri a tavalyi hasonló időszak színvonalát.

a szállítóeszközök kapacitásának lekötése kedvezően hatol, s kialakulóban van a szoros együttműködés a különböző közlekedési vállalatok között. a kooperáció gazdasági előnyöknek kihasználására már az új mechanizmus előkészítésének időszakában fontos intézkedéseket tettek.

/folyt. köv./
8.40/11

- 44 -

de
9.30 Xue

bb. 11. / az új mechanizmus.... 2. folyt./ gy

az anyagellátás általában kielégítő. a máv éves szerződést kötött az egyesült magyar szénbányákkal a szükséges fűtőanyag beszerzésére, a szén egy részét pedig Lengyelországból vásárolja. az autóközlekedés üzemanyag-, gumi- és hazai eredetű alkatrész-ellátása kielégítő, importalkatrészekből azonban továbbra is hiány van. a posta jó kapcsolatokat épített ki a beloiannisz-gyárral és a magyar kábel művekkel a különféle berendezések és anyagok beszerzésére, bizonyos importanyagokból azonban itt is változatlan a hiány. a közlekedési építőipar nehezen tudja beszerezni a hengerelt- és húzott acélokat.

a minisztérium vállalatainál bizonyos speciális munkakörökben továbbra is munkaerőhiány van. a vasút nehezen tud munkaerőhöz jutni az ipari központok térségében, kevés a kocsirendező, más területeken a gépkocsivezetők és a rakodómunkások hiánya okoz gondot. a közlekedési és távközlési vállalatoknál éppen a munkaerőhiány miatt a heti 44 órás munkaidő bevezetésére egyelőre nincs lehetőség. viszont igyekeznek könnyíteni azoknak a helyzetén, akik havonta 210 óránál is többet dolgoznak. a vasuti vontatásnál havi 10, a vasuti forgalomnál 5, az autóközlekedésnél pedig 7 órával kívánják csökkenteni az idén a munkaidőt.

a gazdasági bizottság a két miniszter tájékoztató beszámolóját tudomásul vette, előterjesztett problémáikkal kapcsolatban pedig megfelelő határozatokat hozott./mti/

bb. 12. sportcipő export

vid-kz/sk/ká/gy/la

1968. április 17.

hoki- és gyorskorcsolya cipőket készít külföldi megrendelésre a debreceni cipész kisipari szövetkezet. svédországba és finnországba az eddig befutott megrendelések szerint 15 000 párat szállítanak./mti/

8.50/ju

9.40 Xue

- 45 -

bb. 13. olajipari kollégium épül nagykanizsán

vid-kz/sk/ká/gy/la

1968. április 17.

többmillió forintos költséggel 100 személyes korszerű kollégiumot épített nagykanizsán az országos kőolaj- és gázipari tröszt. két-három személyes lakószobáiban a városban működő kőolajipari technikum hallgatóit helyezik el. az épület egyik szárnyában 150 személyes munkásszállót rendeznek be az otthonuktól távol, nagykanizsa környékén dolgozó olajkutatók részére. az építkezés megkezdődött./mti/

..

bb. 14. megkezdtek az új magyar konstrukciójú terményszárító torony sorozatgyártását

vid-kz/sk/ká/gy/la

1968. április 17.

a budapesti mezőgazdasági gépgyárban megkezdtek az új, magyar konstrukciójú terményszárító toronyok sorozatgyártását. az idén összesen 18 készült belőle. a nagy nedvességtartalommal betakarított termények szárítása, illetve tárolása országsszerte sok gondot okoz. az előregyártott fémlemezekből készült kilenc méter magas, új szárítótornyok két-három nap alatt összeállítható, rendkívül egyszerű szerkezetű. az eddig használt farmer elnevezésű szárítóberendezések óránként nyolc méter terményt szárítottak az új viszont öt-hat tonnát. a farmerek egy kilogramm víz elpárologtatásához 1 500 - 1 800 kalóriát, a toronyszárítók pedig mindössze 1 200 kalóriát fogyasztanak el, automatikusan működnek. üzembeállításukhoz csupán egyetlen felügyelő szükséges. a kitűnő berendezés iránt külföldön is nagy az érdeklődés./mti/

..

bb. 15. új fűrészüzem épül gyulán

vid-kz/sk/ká/gy/la

1968. április 17.

hatmillió forintos költséggel új fűrészüzemet épít a gyulai erdőgazdaság. az üzemet a legkorszerűbb lengyel gépekkel szerelik fel, s a tervek szerint évente 8 000 köbméter fenyőárut, továbbá 6 000 köbméternyi egyéb faárut készítenek. az új fűrészüzemben az építkezés közben is termelnek. teljes kapacitással 1970-ben dolgozik majd./mti/

..

- 46 -

8.55/ju

de
9.20/ku

bb. 16. tovább szélesednek vas megye kapcsolatai a szomszédos ausztriával és jugoszláviával

vid-fm/tné/ká/gy/la

1968. április 17.

Vas megye a kulturális és a gazdasági élet újabb területeire terjesztette ki együttműködését szomszédaival, jugoszláviával és ausztriával. szombathelyre, az idén első ízben megnyitó savaria nyári egyetemre elsősorban e két országból hívtak meg résztvevőket. közös levéltári, helytörténeti kutatások kezdődnek a magyar-jugoszláv határterületeken. a „vasi szemle”, helytörténeti folyóiratban jugoszláv szerzők írásait jelentik meg, s a vasiak műveit muraszombaton publikálják.

az idegenforgalmi szervek együttműködésében új tényező a tavaly felavatott „barátság útja”, a közép-európai országokat az adriával az alpok megkerülésével rövidebb, sík területen összekötő út ausztrián, vas megyén át ér jugoszláv földre. közös, vízügyi munkák végrehajtására is sor kerül a határmenti vízfolyásokon. szabó béla, a szombathelyi máv igazgatóság vezetője nemrég tért haza ausztriából, ahol a közös érdekeltőségű határmenti vasúti tennivalókról tanácskozott az illetékes osztrák szervekkel.

az ifjúsági szervezetek között szintén új kapcsolatokat teremtettek. a maribori ifjú építők vas megyei állami építőipari vállalat fiataljaival rendszeresen kicserélik munkatapasztalataikat, s a nyáron csereünnepséget szerveznek. a vasiak és az osztrák fiatalok kölcsönösen rendeznek kulturális műsorokat.

a mezőgazdaság területén is kialakulnak a kapcsolatok. néhány vas megyei gazdaság jugoszláv hibrid kukorica fajtákat próbál ki. keresik a rövid tenészsídejű, a vasi időjárású és talajviszonyok közepette is jól termő fajtát. ausztria a vas megyei baromfitenyésztő nagyüzemek termékeinek vásárlói sorába lépett./mti/

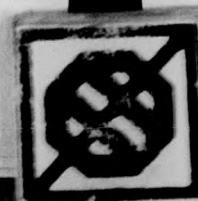
..

- 47 -

9.00/ju

de

10.20/ku

bb. 17. rádiótelefon - az orvosi ügyelet kocsiában

vid-fm/tné/ká/gy/La

1968. április 17.

debrecenben megkezdtek annak a központi antennának a szerelését, amely az éjszakai orvosi ügyelet gépkocsijainak távirányítására szolgál. három - orvosi ügyeletet teljesítő - gépkocsit szereltek fel urh-rádiótelefonnal. május elejétől állandó rádiókapcsolat lesz az éjszakai orvosi ügyelet központja és a mozgó gépkocsik között. az orvosokat sürgős esetekben menet közben irányíthatják újabb betegekhez. /mti/

bb. 18. negyven keszthelyi hibridkukorica vizsgázik az ndk-beli bernburgban

vid-kz/sk/ká/gy/La

1968. április 17.

a keszthelyi nemesítésű, rövidtenyészidejű hibridkukorica több ország - köztük a német demokratikus köztársaság - szakembereinek az érdeklődését is felkeltette. az ezzel kapcsolatban megkötött tudományos együttműködési egyezmény keretében közös munkacsoportot hoztak létre. a csoportot - magyar részről - dr. berzsenyi jánosics lászló, a keszthelyi agrártudományi főiskola tudományos osztályvezetője, német részről pedig dr. arno winker, a berlini mezőgazdasági tudományos akadémia bernburgi növénynemesítő telepének vezetője irányítja. az első közös szülőpároktól származó - együttesen 104 - hibrid magja ezekben a napokban került földbe a német és a hazai kísérleti parcellákon. bő termést, szárszilárdságot, és mindenekelőtt korai érést, tehát olyan fajtát várnak, amely mind hazánkban, mind pedig az ndk-ban időben beéri a hűvös éghajlatú vidékeken. a közös hibridek vetésével egyidőben 40, már elismert és fajtajelölt keszthelyi kukoricával is kísérleteznek a bernburgi telepen. /mti/

de

10.-Kue

- 48 -

bb. 19. saját vállalatukra bízták idei építkezéseiket a nógrád megyei termelőség-tervezetek

vid-kz/sk/ká/gy/La

1968. április 17.

a múlt évinek csaknem kétszeresét - együttesen 80 millió forintot - költenek az idein építkezésre nógrád megye közös gazdaságai. a munka megszervezésének több, a gazdaságirányítás új rendjével összefüggő sajátossága figyelhető meg. tavaly az építkezések 40 százalékát maguk a közös gazdaságok szervezték. a tapasztalatok kedvezőtlenek voltak, s ezért az idein ezt a munkát a mezőgazdasági beruházási irodára bízták. a tanácsi építőipari vállalat munkája iránti kiritika jut kifejezésre abban, hogy az elmúlt évtől eltérően az építkezések kivitelezését az idein nem tanácsi vállalatra, hanem a közös gazdaságok összefogásával létrehozott termelőség-tervezeti közös építési vállalatra bízták. az összes termelőség-tervezeti építkezések 90 százalékát a termelőség-tervezeti vállalatok bonyolítják le. /mti/

bb. 20. vizsga a favágó iskolában

vid-kz/sk/ká/gy/La

1968. április 17.

a négyezredik favágó szakmunkás kap bizonyítványt a napokban a ságvári nádasdy várban működő 3. számú erdőgazdasági szakmunkásképző intézetben. az ország valamennyi erdőgazdasága itt képezteti ki a felnőtt favágó szakmunkásokat. ez a mesterség hajdansemmiféle szakképzettséget sem igényelt. a széleskörűen elterjedt, korszerű erdőművelő gépek használata azonban ma már elképzelhetetlen szakképzett favágók nélkül. /mti/

de

10.-Kue

- 49 -

bb. 21. a népfront kongresszus elnöksége

di/hné/zs/gy/la

1968. április 17.

rendelkezésre bocsátjuk a népfront kongresszus elnökségének névsorát. embargo - feloldásig!

x x x x

részt vett a hazafias népfront 4. kongresszusának megnyitó ülésén és az elnökség tagja volt

losonczi pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, továbbá kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, gáspár sándor, a szakszervezetek országos tanácsának főtitkára, kállai gyula, a hazafias népfront országos tanácsának elnöke, nemes dezső, az mszmp kb pártfőiskola igazgatója, az mszmp politikai bizottságának tagjai, valamint pullai árpád, az mszmp központi bizottságának titkára.

ugyancsak az elnökség tagja volt

arnold károly, a villányi új alkotmány tsz elnöke,
dr. bartha tiber református püspök,
dr. bognár rezső akadémikus, a debreceni kossuth Lajos tudomány-egyetem tanára, a hazafias népfront országos tanácsa elnökségének tagja,

dr. brezanóczy pál c. püspök, római katolikus apostoli kormányzó,
bugár jánosné, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkár-helyettese,

darvas józsef kossuth-díjas író, a magyar írók szövetségének elnöke,
a hazafias népfront országos tanácsa elnökségének tagja,
dobi istván, az elnöki tanács nyugalmazott elnöke, a hazafias népfront országos tanácsának alelnöke,

egerszegi sándorné pedagógus,
engler ibolya, a hazafias népfront dunaujvárosi bizottságának titkára,

erdei ferenc, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára,
erdei lászlóné, a magyar nők országos tanácsának elnöke, a hazafias népfront országos tanácsának alelnöke,

erdey-gruz tiber, a magyar tudományos akadémia főtitkára, a hazafias népfront országos tanácsa elnökségének tagja,
farkas józsef, a hazafias népfront bács-kiskun megyei bizottságának titkára,

gál gyula, a hazafias népfront szolnok megyei bizottságának elnöke,
gáspár imre mérnök,
grónai istván ny. termelőségvetkezet tag,

/to

yt. köv./
9.35/gy

- 50 -

de

11.20/gy

bb. 21. / a hazafias népfront... 1. folyt./ gy

harmati sándor, a hazafias népfront országos tanácsának titkára,
az országos béketanács alelnöke,
dr. harrer ferenc nyugalmazott polgármester, a hazafias népfront országos tanácsának alelnöke,
hunyadi károly nyugdíjas, a hazafias népfront tolna megyei bizottságának elnöke,

kövári ferenc, niklai általános iskolai igazgató,
lukovszki péter kaszaperi tsz-tag,
mátyás lászló nagykövet,

dr. mihályfi ernő, a magyar nemzet főszerkesztője, a hazafias népfront országos tanácsa elnökségének tagja,

nemecz ernő, a veszprémi nehézvegyipari egyetem tanára,
orosz ferenc, az mszmp szabolcs megyei bizottságának első titkára,
dr. ortutay gyula, a tudományos ismeretterjesztő társulat elnöke,
a hazafias népfront országos tanácsa alelnöke,

payrits máriakopházi általános iskolai tanár,
plóker ignác, nyugdíjas, kossuth-díjas gyalus, a hazafias népfront országos tanácsa elnökségének tagja,
sarlós istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke,
a hazafias népfront országos tanácsa elnökségének tagja,

szabó pál, kossuth-díjas író, a hazafias népfront országos tanácsának alelnöke,

szántó lajos bányász,
dr. szatmári nagy imre, a hazafias népfront országos tanácsának titkára,

szitás ágoston, kiskundorozsmai tsz-elnök,
tóth istván iskolaigazgató,
vass györgy, a sárvári kórház főkönyvelője, és
vass istvánné, az országgyűlés alelnöke.

/mti/

--

9.38/gy

de

11.20/gy

- 51 -

bb. 22. megkezdődött a szocialista országok tudósainak harmadik vallásszociológiai kollekviuma

ms/et/gy/zs

1968. április 17.

Szerdán a magyar tudományos akadémián megkezdődött a szocialista országok tudósainak harmadik nemzetközi vallásszociológiai tanácskozása. A kollekviumot erdey-gruz tiber az akadémia főtitkára nyitotta meg, majd Lukács József, a világhosszú főszerkesztője ismertette a tanácskozás tematikáját. A háromnapos megbeszélésen egyebek között az ifjúság és a vallás viszonyát vitatják meg./mti/

bb. 23. nyugatnémet kiállítás és előadássorozat elektrotechnikai és elektronikus építőelemekből

t tz/et/gy/zs

1968. április 17.

Szerdától péntekig mutatja be a technika házában nyolc nyugatnémet cég legkorszerűbb gyártmányait, az elektrotechnikában és elektronikában alkalmazandó építőelemeket. Az Alfred Knitter vezérképviselete most másodszor rendez hazánkban ilyen kiállítást. A bemutató szervezésében magyar részről a magyar elektrotechnikai egyesület és a híradástechnikai egyesület vett részt.

A kiállításon láthatók többek között precíziós kismotorok, különböző relék, érintkező nélküli kapcsolók, antennák és villámvédelmi berendezések, az autókhoz szükséges villamos alkatrészek, különböző jelzőberendezések, jelzőlámpák és dugaszoló csatlakozók.

A bemutatott termékekkel kapcsolatban csütörtökön és pénteken délután ugyancsak a technika házában tartanak ismertető előadásokat a nyugatnémet cégek szakemberei./mti/

11.05/gy

- 52 -

12.05/gy

bb. 24. közlekedési balesetek

fe/et/gy/zs

1968. április 17.

Pataki János 26 éves gépkocsivezető ittasan vezette motorkerékpárját a Vencsellő és Balsa közötti útszakaszon és járművel elütötte Bán József 71 éves nyugdíjast, aki súlyosan megsérült. A lelkiismeretlen vezető a helyszínről segítségnyújtás nélkül továbbrobogott. A rendőrség Pataki Jánost őrizetbe vette.

Törökszentmiklóson Papp Imre 24 éves gépkocsivezető motorkerékpárjával elütötte Hegedűs Pál 84 éves nyugdíjas helybéli lakost, aki sérüléseibe a helyszínen belehalt. A motorkerékpár vezetője is súlyosan megsérült. A halálos baleset ügyében vizsgálat indult.

Budapesten két halálos közlekedési baleset történt az elmúlt 24 órában. Gulya József 59 éves pusztaberki lakos a 14. kerületben a Thököly út és a Népstadion út kereszteződésében egy mozgó 67-es villamosra akart felszállni, a lépcsőkről visszacsúszott, s olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt. Vida György 24 éves mérnök személygépkocsijával nem adta meg az elsőbbséget a 3. kerületben a Szentendrei úton és összeütközött egy hév-szerelvényvel. Az autó vezetője súlyosan megsérült, utasa, Katzenbach Éva 23 éves egyetemi hallgató a kórházban meghalt./mti/

bb. 25. sedozán a bányában - angol és francia cégek is megvásárolták a licencet

vid-kz/sk/gy/ká

1968. április 17.

A szénbányákban a lefejtett szénrétegek helyén támadó üregek beiszapolása, betömése a hagyományos módszerrel rendkívül lassu folyamat. Napokig eltart, amíg egy-egy üreget iszappal feltöltenek. A lassu művelet egyik oka, hogy a finomabb szemcséjű homok és agyag hosszú ideig lebeg a vízben, nehezen ülepedik. A vízzel együtt uszó kis szemcsék át is jutnak az iszapgátakon, tönkreteszik a vágatokat, a bányászompokat, eltömik a vízjáratokat.

A tatabányai szénbányák műszaki vezetői a budapesti műszaki egyetem kutató kollektívájával közösen forradalmasították a földalatti iszapolást. Olyan új különleges vegyszert kísérleteztek ki, ami rendkívül meggyorsítja, tökéletesíti a tömedékelést.

/folyt. köv./

12.10/gy

- 53 -

bb. 25./sedozán.... 1. folyt./ gy

az iszapba adagolt „sedozán”, nevű vegyszer ellentétes elektro-
mos töltést ad a kisebb és nagyobb lebegő szemcséknek. az
agyag és a homokszemek így fűrtszerűen egymáshoz tapadnak és
igen gyorsan leülepednek. a vegyszeres eljárással felére csök-
kent a munkahelyek tömedékelési ideje.

a sedozánnal iszapolt bányarészekben gyorsabb a szénfej-
tés is. általában megkétszereződött a frontok előrehaladási se-
bessége, emelkedett a termelékenység és csökkent a szén önkölt-
sége. a kedvező tapasztalatok alapján már valamennyi tatabányai
bányában bevezették az új vegyszeres iszapolást.

a különleges vegyszer licencét angol és francia cégek is
megvették./mti/

bb. 26. az állami biztosító kárbecslőinek országos ankétja
salgótarjában

vid-kz/gy/ká

1968. április 17.

szerdán salgótarjában megkezdődött az állami biztosító
növénybiztosítási kárbecslőinek tiznapos országos ankétja. a
január elsejével életbeléptetett növénybiztosítási kockázatvál-
talással kapcsolatos problémákat vitatják meg. ezen a tanács-
kozáson alakítják ki azt az egységes szemléletet, amely a kö-
vetkezőkben országsszerte a kárbecslések „alaptörvénye”, lesz.
/mti/

bb. 27. időjárásjelentés

gy

1968. április 17.

a meteorológiai intézet jelenti szerda délelőtt:
kissé melegebb idő

szárazföldünk két ellentétes áramlási rendszer hatása
alatt áll. az északnyugatról délkelet felé tartó hideg ág
skandinávián át kelet-európa legnagyobb részére kiterjed. a déli,
délkeleti irányú melegáramlás főként nyugat-európát érinti.
közép-európa jelenleg átmeneti zónában van, így lényeges hő mér-
sékletváltozás e területen nem történt.

/folyt. köv./

- 54 -

bb. 27. időjárás.... folyt./ gy

házánkban kedden változóan felhős volt az ég, csupán a
nyugati határszélen és az északkeleti megyékben mértek 4-7 ó-
rás napfénytartamot. a szerda reggel 7 óráig terjedő 24 óra
alatt az ország területének nagyobb részén volt csapadéknyom
és 3 milliméter közötti eső. debrecen és berettyóújfalú környé-
kén 8-10 milliméter esett. a hőmérséklet kedden napközben ál-
talában 12-17 fokig emelkedett, sőt a napsütéses helyeken elér-
te a 17-19 fokot. az éjszakai lehülés szeszélyes eloszlásban 1-10
fokig terjedt. szerdán délelőtt általában borult ég mellett ész-
akon egy-két helyen esett az eső, a déli megyékben felszakadt a
felhőzet. 11 órakor a felhőzettől és esőtől, valamint a napsü-
téstől függően 9-16 fok közötti hőmérsékletek voltak.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 11,7 fok
volt, 0,2 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag. ma 12 óra-
kor budapesten a hőmérséklet 12 fok, a tengerszintre átszámi-
tott légnyomás 766 milliméter, alig változik.

várható időjárás csütörtök estig: szerdán felhős idő, még
néhány helyen esővel, csütörtökön kevesebb felhő, eső nélkül.
gyenge, változó irányú, napközben kissé megélénkülő déli, dél-
keleti szél. fagymentes éjszaka. néhány helyen reggeli köd. a
nappali felmelegedés kissé erősödik. várható legalacsonyabb
éjszakai hőmérséklet 2-7, legmagasabb nappali hőmérséklet csü-
törtökön 17-22 fok között.

a duna vízállása 308 centiméter./mti/

bb. 28. kitüntetések a hazafias népfront 4. kongresszusa alkalmá-
ból

t di/et/zs/gy/bs

1968. április 17.

a népköztársaság elnöki tanácsa a hazafias népfront 4.
kongresszusa alkalmából, a népfrontmozgalomban kifejtett te-
vékenységük elismerésül a munka érdemrend arany fokozata
kitüntetését adományozta dr. bognár rezső kossuth-dijas
akadémikusnak, a hazafias népfront országos tanácsa elnök-
sége tagjának, bugár jánosnének, a hazafias népfront országos
tanácsa főtitkárhelyettesének, darvas józsef kossuth-dijas
írónak, a hazafias népfront országos tanácsa elnöksége tagjának,
kohut magda jászai-dijas színművésznőnek, a hazafias népfront
országos tanácsa tagjának,

/folyt. köv./

- 55 -

bb. 28. / kitüntetések.... / 1. folyt. gy

nyisztor imrének, a hazafias népfront veszprém megyei bizottsága titkárának, dr. sályi istván kossuth-díjas egyetemi tanárnak, a hazafias népfront borsod megyei bizottsága elnökének, szabó páál kossuth-díjas írónak, a hazafias népfront országos tanácsa alelnökének, sztergár jánosnak, a hazafias népfront baranya megyei bizottsága titkárának és veiczli ferencnek, a hazafias népfront zala megyei bizottsága titkárának. a munka érdemrend ezüst fokozatát 42-en, bronzfokozatát pedig 50-en kapták meg.

a kitüntetéseket szerdán a parlament kupolacsarnokában losonczi páál a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke adta át. beszédében meleg szavakkal méltatta a kitüntetettek érdemeit és jó munkájukért a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága, valamint a forradalmi munkás-paraszt kormány köszönetét tolmácsolta az ünnepeleknek.

jelen voltak a kitüntetések átadásánál biszku béla, az mszmp központi bizottságának titkára, gáspár sándor, a szak-szervezetek országos tanácsának főtitkára, kállai gyula, a hazafias népfront országos tanácsának elnöke, az mszmp politikai bizottságának tagjai; dobi istván, nemzetközi lenin békedíjas, az elnöki tanács nyugalmazott elnöke, erdei lászlóné, a magyar nők országos tanácsának elnöke, dr. harrer ferenc, a hazafias népfront országos tanácsának alelnökei, erdei ferenc, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára./mti/

..

bb. 29. a magyar kereskedelmi kamara közli,

k sl/lk/ie/gy/bs

1968. április 17.

hogy a tagfelvétel ügyében érdeklődő kereskedelmi és ipari vállalatok, valamint szövetkezetek és egyéb intézmények rendelkezésére áll minden csütörtökön 10-től 12 óráig. felvilágosítás a 314-786, vagy a 124-051-es telefonszámon./mti/

..

14.18!/il

- 56 -

W
15. K

bb. 33. motoros ügyességi és kresz-verseny budapesten
- sajtótájékoztató a vetélkedőről

t sb/fné/ie/il bs

1968. április 17.

a fővárosi közúti balesetelhárítási tanács vezetői szerdán sajtótájékoztatón jelentették be, hogy a budapesti természetbarát szövetség motoros bizottságával és acsepel kerékpár és motorkerékpár nagykereskedelmi vállalattal közösen május 5-én megrendezik budapesten a motorosok első ügyességi és kresz-versenyét.

mintegy félezer budapesti és pest megyei motorosra számítanak. ezért a 30 kilométeres közúti kresz-versenytávra két utirányt jelöltek ki, de mindkettőnek rajt- és célhelyét a népligetben, az elnök utcával szemben állítják fel. a részletes utvonal titkos, csak a rajtnál ismertetik. a versenyzőknek négy helyen kell lebélyegeztetniük a menetlevelüket, s ezeken az ellenőrző állomásokon egyúttal a nézőközönség kresztoto játékon vehet részt. a kresz versenyzők célbaérés után - ha megtették az előírt utvonalat és három közlekedés-szabályzati kérdésre válaszoltak - folytathatják a vetélkedőt a népligeti ügyességi versenyen.

mintegy 250 tagú rendezői gárda készíti elő a nagyszabású motoros eseményt, amelyre valamennyi motoros és kismotoros benevezhet, ha járműve műszakilag kifogástalan. április 25-ig lehet átvenni a nevezési lapokat a fővárosi közúti balesetelhárítási tanácsnál és a motoros klubokban a versenyzők valamennyien ajándékcsomagot kapnak, s a vetélkedő legjobbjai között mintegy hatvan értékes jutalomtárgyat osztanak ki./mti/

..

bb. 31. orvostudományi egyetem tudományos diákköreinek országos konferenciája debrecenben

vid kz/fné/ká/il bs

1968. április 17.

szerdán megnyitották debrecenben az orvostudományi egyetem tudományos diákköreinek tizedik országos konferenciáját. a kisz központi bizottsága és az egészségügyi minisztérium támogatásával a debreceni orvostudományi egyetemen megrendezett konferencia mintegy kétszáz résztvevőjét - köztük a szovjet, csehszlovák, jugoszláv, bolgár és ndk orvostudományi egyetemek diák-képviselőit - dr. váczai lajos professzor, tudományos rektorhelyettes köszöntötte. a konferencián hetvenkét előadás hangzik el. az orvostanhallgatók morfológiai és élettani kutatásaikról adnak számot./mti/

..

- 57 -

14.30/ju

W
15. K

bb. 32. csehszlovák cementgyári delegáció tatabányán - ismét tatabánya a párosverseny győztese

a vid kz/fné/1l bs

1968. április 17.

a besztercebányai cementgyár képviselőit fogadták szerdán a tatabányai cement- és mészműben. a két gyár közötti verseny eredményét értékelték. a tatabányaiak már több éve kapcsolatot tartanak a csehszlovákiai gyárral, a három év óta pedig rendszeresen felújítják párosversenyüket. a kapcsolat kölcsönösen gyümölcsöző. a gyár vezetői kicserélik tapasztalataikat, összehasonlítják termelési mutatóikat, sok műszaki eljárást vesznek át egymástól.

a szerdai találkozón, immár másodszor, a tatabányaiaknak nyújtották át a győztesnek járó versenyzászlót. a hazai üzem ugyanis a versenyfeltételek mindegyikét eredményesebben teljesítette. kevesebb villamosenergiával állította elő a cementet, mint a csehszlovák gyár. ezen kívül az egy munkásra eső cementtermelés is tatabányán volt magasabb./mti/

..-

bb. 33. gondatlan veszélyeztetésért másfélévi szabadságvesztés

a vid kz/fné/ká/1l bs

1968. április 17.

a múlt év nyarán dr. erdélyi györgy 43 éves budapesti gyógyszerész wartburg típusú kocsijával a 3-as számú utvonalon haladt mályi község belterületén. az apró kockakövel burkolt uttest a szemerkélő esőtől és a bekötő utakról felhordott sártól csuszós volt. dr. erdélyi györgy előzni akarta az előtte haladó autóbust, de az autóbusz előtti gépkocsi mögé a kis távkor miatt besorolni nem tudott. hirtelen fékezett, a gépkocsija megcsuszott s összeütközött egy vele szemben haladó trabanttal. a trabant hat utasa súlyosan megsérült. közöttük volt osvai katalin, hatéves kislány, aki koponyasérülésébe belehalt. ugyancsak súlyosan megsérült a karambolt okozó wartburg négy utasa, köztük dr. erdélyi györgy is.

a kilenc súlyos és egy halálos balesetet előidéző ügyben a miskolci járásbírósg gondatlan veszélyeztetésért vonta felelősségre dr. erdélyi györgyöt s ezért egy évi és hat hónapi szabadságvesztésre ítélte. a bíróság - egyebek mellett - enyhítő körülményként vette figyelembe, hogy a baleseti hely közelében nem helyeztek el „csuszós uttestet”, jelző táblát./mti/

..-

14.35/1l

- 58 -

KL 16.52

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb 1/1. folyt. számú hír: /a hazafias népfront/ 1. bek. elé kérjük beiktatni:

1.

népfrontpolitikánk megvalósulása és fejlesztése

/mti/

..-

bb 34. megkezdődött a szocialista országok gyógyszerészeti állandó bizottságának ülése

ms/et szb sr

1968. április 17.

szerdán a royal szálló különtermében megkezdődött a szocialista országok gyógyszerészeti állandó bizottságának alakuló ülése. dr. tóth béla egészségügyi miniszterhelyettes megnyitó szavaiban örömet fejezte ki, hogy a tanácskozásra magyarországon került sor. az állandó bizottság megalakulása és munkája - hangoztatta - elősegíti az együttműködésben résztvevő országok gyógyszerészetének és gyógyszerészeti tudományának fejlődését.

az alakuló ülésen, amelyet a szocialista országok egészségügyi minisztereinek múlt évi prágai értekezletén hozott határozat alapján hívtak össze budapestre, bolgár, csehszlovák, lengyel, német, szovjet és magyar küldöttség vesz részt. az első napi tanácskozáson dr. Lázár Jenő, az egészségügyi minisztérium főosztályvezetője, a magyar delegáció vezetője elnökölt. a háromnapos tanácskozáson elsősorban a kölcsönös tájékoztatás és tájékozódás problémáit, módszereit beszéltek meg.

foglalkozik a bizottság a gyógyszerellátás hálózatának a fejlesztésével, a gyógyszerészeti munka megszervezésével, valamint a gyógyszerész- és középfokú munkaerőszükség meghatározásának módszertani kérdéseivel. mindezekben a kérdésekben a bizottság ajánlásokat, tájékoztatókat dolgoz ki az együttműködésben résztvevő országok számára.

az előzetes elképzelések szerint a bizottság évenként egyszer ül majd össze ülésre, s az egyes ülésszakok között a titkárság gondoskodik a feladatok folyamatos ellátásáról. /mti/

..-

15.58/szb

-59-

AW 16.52

bb 35. belgiumba küldték az első szombathelyi mozaikparketta-szállítmányt

a vid cs/fné-lm ká 1968. április 17.
magyarországi

a nyugati ~~magyarországi~~ fűrészek ez évben 111 millió forint értékű faforgácslapot és mintegy 115 millió forint értékű különböző fűrészárut gyárt. termékei egyre keresettebbek külföldön is. idén 8 millió forint értékben szállítanak faforgácslapot a német demokratikus köztársaságba és mintaszállítmányra kaptak megrendelést az nszkból is. parkettalécet exportálnak svédországra, ausztriába és görögországra. cserfából készült különleges küszöbdeszkát küldenek a svédeknek, tölgyfűrészárut a finneknek, akác-fűrészárut pedig az osztrákoknak.

nemrégiben készült el az új mozaikparkettát gyártó üzemsz. amely ez évben nyolcvanezer négyzetméter mozaikparkettát állít elő. az új termékből az első exportszállítmányt szerdán elindították belgiumba.

a külföldön igen kedvelt mozaikparketta anyagát a szokásostól eltérően szárítókamrákban füstgázzal kezelik, és 12 centiméter hosszú, ~~2 centiméter széles és 19 milliméter vastagságú~~ 2 centiméter széles és 19 milliméter vastagságú kis lamellákra aprítják fel, majd szín, fény, érezet és egyéb követelmények szerint válogatják. az üzemben előállított mozaikparkettából az idén 40 000 négyzetmétert exportálnak./mti/

bb 36. budapestre érkezett az örmény tudományos akadémia

küldöttsége

ms/et-lm sr 1968. április 17.

szerdán v.a. ambarcumjan akadémikusnak, az örmény tudományos akadémia elnökének, a világhírű csillagásznak vezetésével hazánkba érkezett az örmény tudományos akadémia öttagú küldöttsége. a vendégeket rusznyák istván, a magyar tudományos akadémia elnöke, és az akadémia elnökségének több tagja, valamint v.a. koroljov, a budapesti szovjet nagykövetség tanácsosa fogadta.

x x x

ambarcumjan akadémikus nyilatkozott a repülőtéren a magyar távirati iroda munkatársának.

/folyt.köv./

15.55/Lm

- 60 -

ML
1968

bb 36. /budapestre 1. folyt./-lm

- az örmény tudományos élet képviselői már korábban is gyakran megfordultak magyarországon nemzetközi és egyéb tudományos konferenciákon. közös kutatási témákon is dolgoztak örmény és magyar szakemberek - mondotta. -

- két évvel ezelőtti magyarországi látogatásomról kellemes emlékeket őrzök, nagyon kedvező tapasztalatokat szereztem szűkebb szakmám, a csillagászat terén a magyar tudomány fejlettségéről. a mostani delegációban a geológia, a biokémia, a matematika és a társadalomtudományok művelői is helyet foglalnak.

- azzal a számunkra igen kellemes és fontos feladattal jöttünk, hogy a magyar tudományos akadémia elnökével és képviselőivel elmélyítsük a két ország tudósainak kapcsolatait. reméljük, hogy a magyar tudósok terveivel és munkájával közelebbről megismerkedve sok olyan közös pontot találunk majd, ahol eredményesen fejleszthetjük tudományos együttműködésünket.

- reméljük, hogy tíz napra tervezett magyarországi tartózkodásunk idején több tudományos intézmény és tudós munkájával ismerkedünk meg és megbeszéléseink eredményét a két akadémia közötti együttműködési egyezményben rögzíthetjük./mti/

bb 37. elutazott a szovjetunióba operettszínház társulata

t pr/tm-lm zs

1968. április 17

szerdán kéthetes vendégszereplésre a szovjetunióba utazott a fővárosi operettszínház társulata. szlovák lászló igazgató az elindulás előtt elmondotta az mti munkatársának:

- vendéjjátékunk első állomása leningrád, ahol nyolc előadásra lépünk a szovjet közönség elé a nemrég felépült, 4 000 néző befogadó október színházban. két darabot viszünk magunkkal, az egy éj velencében című johann strauss művet, és fényes szabolcs modernebb hangvételű operettjét, a mayát. a két operettet felváltva játsszuk, majd - bucsuzva a leningrádi közönségtől - gálakoncertet adunk a legismertebb, legközkedveltebb operettek melódiáiból.

/folyt.köv./

16.00/Lm

- 61 -

ML 18

bb 37. /elutazott ... 1. folyt./-lm

ahogy a különböző, hozzánk eljutott hírekből értesültünk, a szovjet közönség nagy várakozással tekint az operett vendégjátéka elé, s valamennyi előadásunkra elkelték a jegyek. a turné következő, s egyben utolsó állomása moszkva. a szovjet fővárosban csupán egy bemutató-estet tartunk: művészeink az esztrád színházban éneklék a gálakoncert összeállítását.

a fővárosi operettszínház társulatát a ferihegyi repülőtéren a művelődésügyi minisztérium és a külügyminisztérium munkatársai bucsuztatták, s ott voltak a szovjet nagykövetség képviselői is.

x x x

az elutazást megelőzően a szovjetunió budapesti nagykövetsége fogadáson látta vendégül az operettszínház művészeit./mti/

--

bb 41. Összeült a hazafias népfront 4. kongresszusa

t tf-pr-d1/lk-lm zs

1968. április 17.

szerdán az építők rózsza ferenc művelődési házában összeült a hazafias népfront 4. kongresszusa.

délután 3 óra után néhány perccel a küldöttek nagy tapsa közben foglalta el helyét a kongresszus elnöksége.

/az elnökség névsorát mai bb 21-es számú kiadásainkon közöltük, a névsorra a következő javítást adjuk:

a népfront-kongresszus elnöksége című mai bb 21-es számú hírünk első bekezdésének végén pullai árpád nevét és funkcióját kérjük törölni, s helyette „németh károly, az mszmp politikai bizottságának póttagja, a budapesti pártbizottság első titkára, szöveget kérjük beírni.

a 21-es számú hír embargóját feloldjuk./

/folyt.köv./kh

16.50/szb

-62-

18

bb 41. /összeült... 1. folyt./-szb

ezután harmati sándor, a hazafias népfront országos tanácsának titkára lépett a mikrofonhoz. bejelentette, hogy a kongresszus előkészítéseként minden szinten megtartották a helyi választási gyűléseket, a járási alakulóüléseket, a megyei és fővárosi küldöttértekezleteket, s újjáválasztották az ország 3 692 népfrontbizottságát. a testületek 116 118 tagja között megtalálhatjuk társadalmunk minden osztályának és rétegének, hazánk politikai, társadalmi szervezeteinek, mozgalmainak, valamint nemzeti-szolidaritásaink képviselőit. a megyékben és a fővárosban összesen 805 küldöttet választottak a kongresszusra.

megállapította, hogy a kongresszusi előkészítés rendben megtörtént, a küldöttek kellő számban jelen vannak, s a kongresszust megnyitotta.

üdvözölte a kongresszus hazai vendégeit, politikai, társadalmi életünk vezetőit, s külön is azokat a küldötteket és meghívottakat, akik eredményes mozgalmi munkájukért, közéleti tevékenységükért a hazafias népfront iv. kongresszusa alkalmából kitüntetésben részesültek.

köszöntötte a kongresszusra hazánkba érkezett külföldi küldöttségeket: a vietnami demokratikus köztársaság hazafias frontjának delegációját, élén tran huu duyet főtitkárrel; a dél-vietnami nemzeti felszabadítási front küldöttségét, élén joseph marie ho hue ba-val, a dnff központi bizottságának tagjával; a bolgár hazafias arcvonalt delegációját, élén ivan tenov-val, az országos tanács titkárával; a csehszlovák nemzeti front küldöttségét, élén jan stenc-el, a szlovák nemzeti tanács miniszterével; a finn népi demokratikus unió küldöttségét, élén dr. ele aleniusz-szal, az unió elnökével; a finn centrum párt küldöttét, juhani pertunent, a párt titkárát; a görögországi diktatura-ellenes hazafias front tagját, costas lucas-t; a jugoszláv dolgozó nép szocialista szövetségének küldöttségét, élén draga vucsinics-csel, a szövetségi választmány elnöksége tagjával; a lengyel nemzeti egységfront delegációját, élén mieczyslaw marzecz-el, a front vezető titkárával; a mongol béke és barátság szervezeteinek szövetségének küldöttségét, élén gotovin natsagdorja-val, a végrehajtó bizottság tagjával; a német demokratikus köztársaság nemzeti frontjának küldöttségét, élén werner krichoff ügyvezető alelnökkel; a román népi demokratikus unió delegációját, élén dumitru gheorghiu-val, a szakszervezetek általános szövetsége alelnökével; a szovjetunió békevédelmi bizottságának küldöttét, a. szurkov-ot, a bizottság elnökségi tagját, továbbá a szovjet-magyar baráti társaság küldöttét, v.t. makarov-ot, az elnökség tagját.

/folyt.köv./

16.55/-s

- 63 -

18

bb 41. /összeült... 2. folyt./-szb

a küldöttek ezután egyhangulag elfogadták a hazafias népfront országos tanácsának javaslatát a kongresszus napirendjére.

a hazafias népfront iv. kongresszusának napirendje:

1/ elnöki megnyitó beszéd. tartja: kállai gyula, a hazafias népfront országos tanácsának elnöke.

2/ a hazafias népfront országos tanácsának beszámolója és javaslatai. előadó: erdei ferenc, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára.

3/ a hazafias népfront országos tanácsának megválasztása.

harmati sándor a továbbiakban bejelentette, hogy az országos tanács a 2/ napirendi ponttal kapcsolatban két javaslatot és három vitaanyagot terjeszt a kongresszus elé. a javaslatok, amelyeket a küldöttek írásban is megkaptak:

a hazafias népfront iv. kongresszusának állásfoglalása a népfront-mozgalom helyzetéről és feladatairól;

javaslat a népfront működési szabályzata módosítására.

a kongresszus ezután megválasztotta a szerkesztő bizottságot /elnöke mihályfi ernő/, majd három munkabizottságot alakított a szocialista nemzeti egység egyes kérdéseivel foglalkozó írásban előterjesztett anyagok megvitatására.

a társadalmi struktúra és szocialista hazafiság kérdésével foglalkozó bizottság elnöke mód aladár, az új gazdálkodási rendszer társadalmi és politikai kérdéseivel foglalkozó bizottság elnöke bogdár józsef, az ifjúság és a társadalmunk kapcsolatának néhány kérdésével foglalkozó bizottság elnöke gosztonyi jános lett. a bizottságok csütörtökön reggel kezdik meg munkájukat, s tanácskozásuk eredményéről, valamint javaslataikról a bizottságok elnökei tesznek majd jelentést a kongresszusnak.

a küldöttek ezután megválasztották a 11 tagú jelölőbizottságot, amelynek zsigmond lászló lett az elnöke.

harmati sándor megnyitója után kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, a hazafias népfront országos tanácsának elnöke emelkedett szólásra.

/beszédét mai bb 2. számú kiadásunkon közöltük. a bb 2-es számú hírünk szövegére a következő javításokat adjuk: /

/folyt.köv./

17.05/szb

-64-

18.05

bb 38. mérlegben a termelőszövetkezetek 1967. évi gazdálkodása és az ideai tervek - április 22-23-án ülést tart a termelőszövetkezetek országos tanácsa

1 cs/j-Lm ie

1968. április 17.

a termelőszövetkezetek országos tanácsa április 22-23-án budapesten ülést tart. az 1967. novemberében tartott legutóbbi tanácsülés óta fontos változások következtek be a termelőszövetkezetek életében, gazdálkodásában: a január 1-én hatályba lépett új termelőszövetkezeti törvény rendelkezései kiszélesítették a szövetkezetek gazdálkodási keretét, megnövelték a közös gazdaságok önállóságát, kedvezőbb lehetőséget teremtettek helyi adottságaik kihasználására, feldolgozóipari tevékenységük bővítésére, közös vállalkozások létesítésére. azóta országszerte munkába fogtak a szövetkezetek érdekvédelmi szervei, a területi szövetségek is. a most összeülő országos tanács már összegezheti az új gazdaságirányítási rendszer első hónapjainak tapasztalatait, és a felvetődött problémák megvitatásával hatékonyan segítheti a szövetkezeteket további feladataik megoldásában.

az országos tanácsülés napirendjén szerepelnek: a termelőszövetkezetek 1967. évi gazdálkodásának főbb tapasztalatai és az 1968. évi feladatok, továbbá a termelőszövetkezetek 1967. évi szocialista termelési versenyének értékelése. megvitatják a termelőszövetkezetek országos tanácsának és a tanács elnökségének ideai munkatervét és költségvetését. az országos tanács tagjai egyúttal részletes tájékoztatást kapnak az elnökségnek a legutóbbi tanácsülés óta végzett munkájáról./mti/

--

bb 39. a miskolci tervező vállalat ajándéka a vietnami népnek

vid kz/fné-Lm ká

1968. április 17.

együttérzésüket fejezték ki a szabadságáért küzdő vietnami néppel és tiltakoztak az amerikai terrorbombázások, valamint a tárgyalások elhúzására irányuló törekvések miatt a miskolci tervező vállalat mérnökei, műszaki és adminisztratív dolgozói szerdán tartott gyűlésükön. a tiltakozó gyűlésen résztvevő nguyen gia thuy, a vietnami demokratikus köztársaság budapesti nagykövetségének munkatársa, valamint kovács sándor, a kisz borsod megyei bizottságának első titkára. szabó gyula, a vállalat kisz titkára átadta nguyen gia thuy-nak azt a tizenötezer forintot, amelyet a miskolci tervező vállalat dolgozói a tranzisztor akció keretében a vietnami nép segítségére ajánlottak fel./mti/

--

17.05/Lm

65

--

18.05

bb 40. művészeti exportcikkek sajtóbemutatója

t fe/et-lm sr

1968. április 17.

Szerdán a kultura külkereskedelmi vállalat és az ipar-művészeti vállalat kiállításon mutatta be az új művészeti exportcikkeket a sajtó képviselőinek. Mintegy 50 művész, több-száz kerámiáját, kovácsoltvas alkotásait, különböző technikával készült textiliáit és fafaragásait láthatták a meghívottak a Kossuth Lajos utca 12 szám alatti bemutatóteremben. Merán Tibor, a kultura külkereskedelmi vállalat főosztályvezetője elmondotta, hogy az idén külföldön is, így többek között Bécsben, Berlinben, Frankfurtban, a távoli Caracasban és Montrealban is bemutatják és értékesítik a magyar művészek alkotásait. Hangsúlyozta, arra törekcsenek, hogy a művészeti exportcikkek színvonalának növelése terén minél több művész munkáját, alkotását ismertessék és értékesítsék a nagyvilágban./mti/

--

bb 42. esztergomban horgonyoz a szot legújabb üdülőhajója

a vid kz-lm ká

1968. április 17.

Esztergomban horgonyzott le, s szerdán megnyílt a szot legújabb - forgalomból kivont vízi járműből kialakított - üdülőhajója, a deák. A minden kényelemmel felszerelt hajón 120 személyt helyeznek el egyszerre. A beutalók - a szot üdültetési akciója keretében - hét napra szólnak. Az üdülők kényelmét teljes panzió szolgálja. A festői szépségű környék, esztergom műemlékei, műkincsei, a legkeresettebb üdülési lehetőségek közé sorolják az új hajót./mti/

--

bb 43. gorkij-émlékest a magyar sajtó házában

et-lm sr

1968. április 17.

Makszim Gorkij születésének 100. évfordulója alkalmából csütörtökön este hét órai kezdettel emlékestet rendeznek a magyar sajtó házában. A bevezető előadást Zalka Miklós író tartja. Gorkij novelláiból, verseiből, Latinovics Zoltán ad elő részleteket. Az emlékestén bemutatják Gorkij: éjjeli menedék-hely című drámájának francia filmváltozatát./mti/

--

17.15/szb

-66-

18. J

bb 44. szovjet szakszervezeti küldöttség magyarországon

k sb/et-lm ie

1968. április 17.

A medosz elnökségének meghívására a szovjet erdészeti-, papir- és faipari dolgozók szakszervezetének küldöttsége I. B. Oreskin szakszervezeti titkár vezetésével szerdán Budapestre érkezett. A szovjet vendégek nyolc napig tanulmányozzák Magyarországon az erdőgazdaságok munkáját, a szakszervezet érdekvédelmi tevékenységét és megtekintenek néhány faipari üzemet./mti/

--

bb 45. elhunyt szász károly

et-lm sr

1968. április 17.

A munkásmozgalom régi harcosa, a szakszervezetnek 1908 óta tagja. A kereskedelmi pénzügyi- és vendéglátóipari dolgozók szakszervezete saját halottjának tekinti. Temetése április 20-án délután 3 órakor lesz az Óbudai temetőben./mti/

--

bb 46. jubilánsok köszöntése

t ol/-lm sr

1968. április 17.

Kedves háziünnepséget tartottak szerdán az operaházban. Lukács Miklós igazgató köszöntötte Pill István színpadfelügyelőt 40 éves operaházi munkássága, dr. Kenessey Ferenc rendezőt, Kishegyi Árpád és Radnay György magánénekeseket pedig negyedszázados művészi jubileumuk alkalmából./mti/

--

bb 47. szabolicsi lászlóné akadémiai levelezőtag

et-lm sr

1968. április 17.

Az MTA Biokémiai Intézetének igazgatóhelyettese szerdán délután tartotta meg „A kémiai módosítás hatása az enzimek szerkezetére és működésére”, című székfoglalóját. Előadásában ismertette a fehérje szerkezete és funkciója összefüggésével kapcsolatban végzett kutatási eredményeit, amelyek nagymértékben hozzájárultak a motilis fehérje szerkezet ma már világszerte elfogadott modern elméletének kialakításához./mti/

--

17.25/szb

-67-

18. J

bb 48. júliustól szép barnahéju tojásokat vásárolhatunk a piacokon - sajtótájékoztató uralujfaluban

b vid cs/fné-lm bs

1968. április 17.

a hetven országba exportáló magyar baromfitenyésztés új tojóhibriddel gazdagodott: neve: sex sal link- az amerikai warren cég az 50-es évek elején tenyésztette ki, s azóta meghódította amerikát és európa nagy részét. szakembereink a warren cég európai vezérképviselétől, a franciaországi studler vállalatától vásároltak 18 000 szülőpárt, s a kiváló tulajdonságú, barna héju tojást termelő hibridből az első magyar farmot az uralujfalui állami gazdaságban létesítették.

szerdán a gazdaság vezetői bemutatták a sajtó és a társ-gazdaságok képviselőinek a sex sal link farmot. a bretagneban kelt szülőpárok kitűnően aklimatizálódtak, sőt a francia cég által garantált eredményeket is túlszárnyalták. évente 250-255 barnahéju, átlagosan 63 grammos tojást tojnak, sárga bőrűek, edzetek, betegségnek ellenállóak, gyorsan fejlődnek, kitűnő takarmányértékcsökkentők: mindössze 17 deka takarmányt használnak fel egy tojás előállításához. a tojások héja kemény, jól szállíthatók. az új tojóhibridet fokozatosan elterjesztik az országban: egyelőre a kaposvári, a győri és a sárvári baromfifeldolgozók körzetében tenyésztik. 1972-re az ország tyukállományának egynegyedét sex sal link lesz.

az uralujfalui gazdaság kitűnően gépesített, modern, steril körülmények között neveli a tyukokat. százezer jércecsibét juttattak máris a termelőknek. a nagyüzemeknek, szakcsoportoknak, háztáji gazdaságoknak egyaránt ajánlják. a 220 000-es keltetőüzemekből folyamatosan szállítják az elő-majd az utónevelőbe a kiscsibéket. az ndk-t, lengyelországot, s a későbbiekben a szovjetuniót is innen látják el tojóhibridekkel, ausztriába pedig tenyésztojást exportálnak. a hazai piacokon júliustól vásárolhatók a szép sárgájú, barnahéju tojások./mti/

17.30/lm

- 68 -

He

bb 41. /összeült ...3. folyt./-lm

a 2. folytatás második bekezdése helyesen így kezdődik:
ma már a történelmi tények sorozata bizonyítja, hogy a népfront politika mindenkor....

a 3. folytatás második bekezdésének végéről a „társadalmunk alapjai, kezdetű mondat k i m a r a d.

a 7. folytatás második bekezdése első mondata után kérjük beírni: /taps/

a 7. folytatás 3. bekezdésének végére ugyancsak kérjük beírni: /taps/.

a 9. folytatás 2. sorában a szöveg helyesen: kedves k ü l - f ö l d i vendégeinket ...

kállai gyula beszédének embargóját feloldjuk.

x x x

kállai gyula nagy tapssal fogadott beszéde után szünet következett, majd mátyás lászló elnöklétével folytatódott a táncszokás.

a hazafias népfront országos tanácsának beszámolóját erdei ferenc főtitkár terjesztette elő.

x x x

erdei ferenc beszédéhez /mai bb 1-es hírünk/ a következő javításokat adjuk:

a 6. folytatás második bekezdésének ötödik sorában az „egység,, és a „minden,, szó közé kérjük beírni a következőt: „e programja,,...

a 8. folytatás második bekezdésének hatodik sora végén az „osztályokat,, után beírandó: illetőleg befolyásukat....

/folyt.köv /

19.10/lm

- 69 -

19⁴⁵

fr

bb 41. /összeült ... 4. folyt./-lm

ugyancsak a 8. folytatás utolsó bekezdése harmadik sorában a szöveg helyesen: ... általában a társadalmi v i s z o n y o k b a n...

a 10. folytatás első bekezdésének második sora elején a szöveg helyesen: ... szükséges v o l t erre...

erdei ferenc beszédének embargóját feloldjuk.

x x x

nagy tapssal fogadták a küldöttek erdei ferenc beszédét, s ezzel véget ért a kongresszus szerdai tanácskozása. csütörtökön reggel fél 9 órától folytatódik a kongresszus munkája. megkezdődik a vita a hazafias népfront országos tanácsának beszámolója és javaslatai felett, továbbá véleménycserére bocsátják az írásos vitaanyagokat is. a szocialista nemzeti egység egyes kérdéseinek megvitatására megválasztott kongresszusi bizottságok ugyancsak csütörtökön reggel látnak munkához./mti/

--

bb 49. időjárásjelentés

sné-lm

1968. április 17.

a meteorológiai intézet jelenti április 17-én szerdán este 19 órakor:

az évszaknak megfelelő hőmérséklet

várható időjárás csütörtök estig: kevés felhő, eső nélkül. napközben kissé megélénkülő szél, néhány helyen reggeli köd. a nappali felmelegedés kissé fokozódik. várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 17-22 fok között lesz./mti/

--

19.25/lm

- 70-

19²⁵

20⁰⁰

bb 50. Leopold Sedar Senghor

k/-s sr

1968. április 17.

köztársasági elnök táviratban fejezte ki köszönetét Losonczi pálnak, az elnöki tanács elnökének a szenegál köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából küldött jókívánságaiért./-mti-/

--

22.46/-s

22⁴⁶

- v é g e -

- 71 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-480, 359-580

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1968. április 18.

bb 1. abc-áruház rákoskeresztúron

i hi/fné-lm sr

1968. április 18.

rákoskeresztúr központjában abc áruházat létesít a táncs. az alapozást a jövő évben kezdik meg./mti/

-.-

bb 2. „csigarezervátum”, baranyában

a-vid kz/fné-lm ká

1968. április 18.

a mecsekben és a tőle délre elterülő meleg éghajlatu vidéken megkezdődött az ideál „csigaszüret”, a fogyasztási és értékesítő szervezetek husz vagonnyit - körülbelül tízmillió csigát - vásárol fel a tavasz-nyári időszakban. a meleg márciusi idő és az áprilisi kiadós esőzés kedvezett a kis állatok fejlődésének: három-négy centiméter átmérőjű példányokat is találunk az erdőkben. pécssett külön csigatelepep működik - itt osztályozzák, tisztítják, csomagolják az „árut”, s a nyugateurópai országokba szállítják. az évek óta tartó intenzív gyűjtés következtében azonban erősen megcsappant a mecsek-vidék csigaállománya, s a szakemberek attól tartanak, hogy - amennyiben ilyen ütemben folytatódik tovább az export - két-három év múlva nem lesz csiga. ezért most az utánpótlás biztosításáért „csigarezervátumot”, hoznak létre a mecsek-alján. az összegyűjtött csigának mintegy 10 százaléka visszamarad az exportból, mert nem éri el a kívánt nagyságot. ezeket megfelelő helyre telepítik, s gondoskodnak az elszaporításukról./mti/

-.-

- 1 -